

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล การกุศล. การพูดเพื่อประสิทธิภาพ. พิมพ์โลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิมพ์โลก, 2521.
- กฤษมา รัศมี และคณะ. ทักษะการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
อักษรเจริญทัศน์, 2536.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. วาทกรรม. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
งานส่งเสริมการวิจัยและตำรา กองบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530.
- ชัยนันท์ นันทพันธ์. ศิลปะการเขียนเรียงความและรวบรวมเรียงความรางวัลพระราชทาน.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2529.
- ฐประณี นาคกรรพ. การเขียน. หนังสือเรียนภาษาไทยรายวิชา ท 042. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2526.
- ฐประณี นาคกรรพ. ปัญหาภาษาไทยในสังคมปัจจุบัน. เอกสารประกอบการบรรยาย.
กรุงเทพมหานคร : ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ทัศนีย์ สุเมธี. พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
วิทยาลัยครูธนบุรี, 2535.
- นพดล จันท์เพ็ญ. การใช้ภาษาไทย. ภาควิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์
วิทยาลัยครูอุบลราชธานี, 2531.
- นันทา ชุนักดี. การพูด. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม, 2529.
- นิพนธ์ ศศิธร และคณะ. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยรายวิชา ท 011. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- บั้งอร สว่างวโรรส และเขาฉกา พุกกะคุปต์. "การวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ
เป็นภาษาต่างประเทศโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัย" วารสารภาษาปริทัศน์ 2
(ภาคต้น ปีการศึกษา 2524) 49-60.

- บุญยงค์ เกศเทศ. การเขียน. ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524.
- ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2535.
- ประทีป ศิริบงกช. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้การสอนเรียงความแบบปกติกับใช้แบบฝึกเชิงสร้างสรรค์. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2530.
- ประสงค์ ราชณัฐ. การพูดเพื่อประสิทธิภาพ. ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2530.
- ปรีชา นีรัฎฐประดิษฐ์, เรือเอกหญิง. การใช้ภาษาในวงราชการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2532.
- ผะอับ ไบชะกณะ, พันตรีหญิง, คุณหญิง. ภาษาไทยของเราและการใช้ภาษาไทยมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ มหาวิทยาลัยสยาม, 2536.
- พร บัวเขียว. วาทวิทยา. ปทุมธานี : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยรังสิต, 2537.
- พรณี มั่นสโรบลย์. ภาษาไทย 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พันธุ์ฟ้า หลาบเลิศบุญ. ภาษาไทย 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- มลิวลัย ลับโพธิ์. ภาษาไทย 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 2537.
- มาลินี เว็บบินดี. การวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ปริญาณมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ยวดี บุญวานิชย์. การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากการสอนโดยใช้บทเรียนโมเดลกับการสอนตามปกติ. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2530.
- รจนา ชัยมีเขียว. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีการสอนการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาานิพนธ์ปริญาณมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2530.

- สมัชช เจริญวงศ์. การนำเสนอโปรแกรมการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดในการเรียน การสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ลักขณา สตะเวทิน. หลักการพูด. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2537.
- วนิดา เสนีเศรษฐ์ และคณะ. ศิลปะภาษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2531.
- วรรณัทย์ อักษรพงศ์. ภาษาไทย 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- วรวรรณ วสุกุล. ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- วัลย์รัตน์ อติแพทย์. หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท 041 การเขียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.
- วลี สุนิพันธ์. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน. ปริญญาโทการศึกษา มหามบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาธมิตร, 2530.
- วัชรบารมย์ สอนองค. ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และคณะ. รายงานผลการวิจัยเรื่องการเขียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายตามทัศนะของอาจารย์และนักเรียน. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- วาสนา โกวิทยา. การประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสารพัดศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์. การเขียนในงานส่งเสริม. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : สถาบัน เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้, 2531.
- วิระชัย มีชอบธรรม. ภาษาไทย (เพื่อพัฒนาการรับสาร). กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน จำกัดอักษรบัณฑิต, 2530.

- ศักดิ์ดา ปั้นหม่งเพชร และคณะ. ภาษากับการสื่อสาร. นครปฐม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2529.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ศิริวรรณ ฉากแก้ว. ผลของการใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยที่มีต่อความสามารถทางการเขียน
ความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. คู่มือการสอนหนังสือภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- สาม ครุฑเมือง. การสอนทักษะการใช้ภาษา การฟัง การอ่าน การพูด การเขียน. วิทยุโลก:
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยุโลก, 2528.
- สนิท ตั้งทวี. การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2529.
- สนุก รัฐถาวร. ศิลปะการพูด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สายใจ มปป.
- สมจิต ชิวปรีชา. วาทวิทยาสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2531.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2528.
- สมปราษฐ์ อัมมะพันธ์. การพูด. ปัตตานี : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี,
2529.
- สวนิด ฆมาภัย และถิรนันท์ อนุวัชศิริวงศ์. หลักการพูดขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวาทวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2538.
- สอ เสถบุตร. พจนานุกรมอังกฤษเป็นไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2536.

- สำเนียง มณีกาญจน์ และสมบัติ จำปาเงิน. หลักนักพูด. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2538.
- ลีลา พิณีจาวดล และคณะ. การเขียน. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516
- สุจิต เพ็ชรช้อย และสายใจ อินทร์พรชัย. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพฑูริย์. การเขียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพฑูริย์ และอุดม หนูกอง. การเขียน 1. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- สุภัทรา อักษรานูเคราะห์. การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. เอกสารการสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2531.
- อภีรักษ์ อนุชาน. การเปรียบเทียบทักษะการเขียนเรียงความและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบวิเคราะห์ตัวอย่างกับการสอนตามแนวคู่มือการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2529.
- อัจฉิมา เกิดผล และคณะ. ภาษาไทย 1. พิมพ์ครั้งที่ . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. แนวการสร้างข้อสอบภาษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- อัมพร สุขเกษม. การเขียน 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
- อิงอร งามตาขกุล. การศึกษาความสามารถทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาธมิตร, 2535.

ภาษาอังกฤษ

- Alam, Mohammed Assad. "The Effects of Three Experimental Intervention on the Spoken English Proficiency of Eight Grade Saudi Arabian Students." *Dissertation Abstracts International*. 47 (December, 1986) : 2060-A.
- Arapoff, Nancy. "Writing : A Thinking Process." *English Teaching Form*. 13 (March - May 1975)
- Arutd, Valerie. "Six Writers in Search of Tests : A Protocol. Based Study of L1 and L2 Writing." *ELT Journal*. v.4 (October 1987) : 257-267.
- Augstine, Catherine. "The Effect of Paraphrase Variation on the Processing of Written Prose." *Dessertation Abstracts International*. v.53 n.5 (November, 1992): 1387-A.
- Bartz, Ralter H. "Testing Oral Communication in the Foreign Language Classroom." *Language in Education : Theory and Practice*. Virginia : The Center for Applied Linguistics, 1979.
- Boer De J. John. *Basic Language*. New York : Harper & Row, 1982.
- Byrne, Donn. *Teaching Oral English*. London : Longman, 1984.
- D'Angelo, Frank. *Proces and Thought in Composition*. 2nd ed. Massachusettes : Winthrop Publishers, Inc., 1980.
- Duncan, Jeffrey L. *Writing from Start to Finish : A Rhetoric with Reading*. New York : Harcourt Braoe Jovanovich, Publishers, 1985.
- Finocchiaro, Mary and Bromfit, Christopher. *The Functional-National Approach : Form Theroy to Practioe*. New York : Oxford University Press, 1983.

- Finocchiaro, Mary and Sako, Sydney. **Foreign Language Testing : A Practical Approach.** New York : Regents Publishing Company, Inc., 1983.
- Gere Ruggles Anne. **Writing and Learning.** New York : Macmillan Publishing Company, 1985.
- Hartfiel, V. Faye et al. **English Composition Program.** Massachusetts : Newbury House Publishers, 1985.
- Harris, Dávid P. **Testing English as a Second Language.** New Delhi : Tata Mc Graw-Hill Publishing Co., 1974.
- Heat, J. B. **Writing English Languages Test.** London : Longman Group Ltd., 1977.
- Irmischer, William F. **Teaching Expository Writing.** New York : Holt Rinehart and Winston, 1979'
- Jacobs, Holley L. **Test ESL Composition.** Newbury House Publishers Inc., 1981.
- Johnson, Keith and Keith, Morrow. **Writing in Communication in the Classroom.** London : Longman Group Ltd., 1981.
- Krashen, Stephen D. **Writing : Research, Theory and Application.**
- Lado, Robert. **Language Teaching : A Scientific Approach.** New York : Mc Graw Hill, Inc., 1964.
1 st. ed., California : Pergamon Press, 1984.
- Lado, Robert. **Language Testing : The Conotruction and Use of Foreign Language Tests.** New York : Longman Group Ltd., 1977.
- Lapp, Ronald E. "The Process Approach to Writing : Towards a Curriculum for International Students." **Occasional Paper Series 2.** Honolulu : University of Hawaii at Monoa, 1985'
- Littlewood, William. **Communicative Language Teaching : An Introduction.** London : Cambridge Univercitr Press, 1981.

- Littlewood, William. *Foreign and Second Language Learning*. Cambridge : Cambridge University Press, 1987.
- Murray, Donald M. *Learning by Teaching*. Montclair : Boynton /Cook Publishers, Inc., 1982.
- Parter, D. and W. Padia. "Effect of Mode of Discourse on Writing Performance on Grade Four and Six." *Research in the Teaching of English*. 17 (1983) : 127-134 .
- Patty, Walter I. and Dorothy C, Petty and Morjorie F. Beeking *Experience in Language : Tools and Techniques for Language Arts Methods*. 4th ed. and Paeon Inc., 1985.
- Potkwitz, Lee. "The Effect of Writing Instruction on the Written Language Proficiency of Fifth and Sixth Grade Pupils Remedial Reading Program." *Dissertation Abstracts International*. 45 (February 1984) : 2467-A.
- Raines, Ann. *Technique in Teaching Writing*. New York : Oxford University Press, 1983.
- Raines, Ann. "What Unskilled ESL Students Do as they Write : A Classroom Study of Composition." *TESOL Quarterly* : 19 (June 1985) : 229-257.
- Richards, J. C, Platt, J. and Paltt, H. *Dictionary of Language Teaching & Applied Linguistics*. England : Longman, 1992.
- Roe, D. Betty, Stoodt D. Barbara and Burns C. paul. *Secondary School Reading Instruction*. Boston : Houghton Mifflin Company, 1983.
- Scribner, S. and Cole, M. *Literacy without Schooling : Testing for Intellectual Effects*. *Haward Educational Review*. 48 (1987).

- Shugarman, Sherrie L. "The Effect of Paraphrase Writing on Six Grade Children's Comprehension and Recall Expository Text." *Dissertation Abstracts International*. v.44 n.5 (November, 1983): 1405-A.
- Shugarman, Sherrie L. and Joe, B. Hurst. "Purposeful Paraphrasing : Promoting a nontrivial pursuit for meaning." *Journal of Reading*. v.29 n.5 (February, 1986) : 396-399.
- Stotsky, Sandra. "The Role of Writing in Developmental Reading" *Journal of Reading*. v.25 n.4 (January, 1982).
- Vallette, Rebecca M. *Modern Language Test : A Handbook*. New York : Harcourt Brace World Inc., 1977.
- Varadi, Tamas. "Strategies of Target Language Learner Communication : Message Adjustment." *IRAL* 1980 : 59-71.
- Walkup, Ted Stephen. "A Study of the Effectiveness of Revision Practice and Reviewing on the Overall Writing Quality of Eleventh Grade Students." *DAI* 42 : 5 (November 1982) : 1108-A
- White, Ronald V. *Teaching Written English*. London : George Allen and Unwin Ltd., 1980.
- Widdowson, H. G. *Teaching Language as Communication*. London and Edinburgh : Oxford University Press, 1979.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.ภิเชก จันทรเอี่ยม
สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยเกษตรกรรม ในพระบรมราชูปถัมภ์
จังหวัดเพชรบุรี
2. ผศ.จันทรศรี นิตยฤกษ์
สถาบันราชภัฏธนบุรี
3. ผศ.พันธิฟ้า หลาบเลิศบุญ
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)
4. อาจารย์จุไรรัตน์ วรรณยิ่ง
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภูเก็ต
5. อาจารย์ละอียด พลับสวาท
โรงเรียนศรีกษาศามุข จังหวัดสมุทรสงคราม

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แผนการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 1

เรื่อง ชุนช้างชุนแผน ตอนพลาขงามพ่อบ่อ (ตอนที่ 1)

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์หิวจาวณ์เรื่องที่อ่านได้
3. เพื่อให้นักเรียนได้รับรสไพเราะของภาษาในบทกลอนเสภาที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนออกเสียงอ่านได้ถูกต้องจังหวะ วรรคตอน ตามลักษณะการอ่านกลอนสุภาพได้
2. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์และถ้อยคำสำนวนในเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนบอกลักษณะนิสัยตัวละครในเรื่องที่อ่านได้
5. นักเรียนบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง ชุนช้างชุนแผน ตอนพลาขงามพ่อบ่อ ฉบับหอสมุดแห่งชาติ จากหนังสือทักษ์สัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 45 - 47 มีเนื้อเรื่องย่อดังนี้

พลาขงามเมื่อถูกชุนช้างทำร้าย นางวันทองจึงพาไปฝากท่านสมภารที่วัดและเล่าความจริงให้ฟังว่าพ่อที่แท้จริงชื่อชุนแผน ขณะนี้คงโทษ แล้วให้พลาขงามเดินทางไปอาศัยอยู่กับย่าทองประศรีที่กาญจนบุรี ครั้นรุ่งเช้านางวันทองเตรียมข้าวของให้พลาขงามนำติดตัวไประหว่างเดินทาง พลาขงามจึงต้องจากนางวันทองไปด้วยความอาลัยรัก พลาขงามต้องเดินทางมาแต่เพียงลำพังจนกระทั่งถึงกาญจนบุรีก็ถามชาวบ้านจนได้พวกเด็กแถวนั้นพาไปที่บ้านนางทองประศรีซึ่งมีต้นมะขามหวานที่เด็กง้อมาเก็บกิน พลาขงามจึงขึ้นไปบนต้นมะขามโดยหวังว่าจะให้นางทองประศรีรู้และออกมา

คำศัพท์ ส่วนวน ไต้แก่

ชิตัน	=	พระสงฆ์
โพรลันท์	=	ป่า
ไถ้	=	ถุงใส่เงิน
ยตส์	=	ความพยายาม
มิงสา	=	ควาย
เซมัน	=	เฟื่อง จ้องดู
แสงเสน	=	แสงสีแดง
วัณวิญญาน์	=	ใจหาย
โพล	=	ไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง ใช้ทำยาได้

ลักษณะนิสัยตัวละคร

นางวันทอง	=	เป็นคนใจอ่อน รักลูก รักสามี
พลาชงาม	=	เป็นเด็กน่ารัก ช่างพูด มีจิตใจกล้าหาญ

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

1. สะท้อนให้เห็นสภาพครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วยกันผู้เป็นลูกมักจะประสบกับความทุกข์ความลำบากในการดำเนินชีวิต
2. สะท้อนให้เห็นสภาพการเดินทางในสมัยก่อนลำบากไม่สะดวกและต้องใช้เวลาาน

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูนำเทปการขับเสภามาเปิดให้นักเรียนฟัง แล้วครูให้นักเรียนสนทนาและซักถาม แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องขุนช้างขุนแผน	<u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูนำเทปการขับเสภามาเปิดให้นักเรียนฟัง แล้วครูให้นักเรียนสนทนาและซักถาม แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องขุนช้างขุนแผน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>ตอนพลาขางามพหพอ</p> <p><u>ชั้นสอน</u></p> <p>1. ครูอธิบายลักษณะการอ่านกลอนสุภาพแบบปกติ แบบทำนองเสนาะและการขับเสภาที่ครูเปิดให้ฟัง แล้วครูอ่านกลอนสุภาพเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขางามพหพอทั้งแบบปกติ แบบทำนองเสนาะและขับเสภาให้นักเรียนฟังอีกครั้ง แล้วลุ่มตัวอย่างนักเรียนอ่านกลอนสุภาพทั้งสองแบบและขับเสภา เป็นรายบุคคล ครูกล่าวติชมและแก้ไขการอ่านให้ถูกต้อง</p> <p>2. ครูคิดบัตรคำศัพท์จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขางามพหพอ บนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมาย คำศัพท์ใดนักเรียนบอกความหมายไม่ได้ครูเฉลยให้ฟัง</p> <p>3. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขางามพหพอ ที่ครูกำหนด คนละ 3 บท แล้วให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ครุสรูป จากนั้นลุ่มนักเรียน 3-5 คนออกมาเล่าเรื่องตอนที่นักเรียนชอบอย่างย่อ ๗ ครุสรูปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูลุ่มนักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่อง ครุสรูปเพิ่มเติม</p> <p>5. ครูลุ่มนักเรียนออกมาบอกลักษณะนิสัยของตัวละครจากเรื่อง ครุสรูปลักษณะนิสัย</p>	<p>ตอนพลาขางามพหพอ</p> <p><u>ชั้นสอน</u></p> <p>1. ครูอ่านกลอนสุภาพเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขางามพหพอ แบบปกติและแบบทำนองเสนาะ แล้วให้นักเรียนสังเกตวิธีการอ่านทั้งสองแบบกับการขับเสภาที่ครูเปิดให้ฟัง ครูให้นักเรียนฝึกอ่าน แล้วลุ่มตัวอย่างนักเรียนอ่านกลอนสุภาพทั้งสองแบบและขับเสภา เป็นรายบุคคล ครูกล่าวติชมและแก้ไขการอ่านให้ถูกต้อง แล้วครูให้นักเรียนอ่านในใจเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขางามพหพอ</p> <p>2. ครูให้นักเรียนหาคำศัพท์ส่วนรวมพร้อมความหมายจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขางามพหพอ ที่ครูกำหนด แล้วออกมาเขียนคำศัพท์ส่วนรวมนี้บนกระดาน จากนั้นครูลุ่มนักเรียนเป็นรายบุคคล บอกความหมายคำศัพท์ส่วนรวม ครูอธิบายความ คำศัพท์ส่วนรวมเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงใจความของเรื่องเป็นร้อยแก้ว ครุสรูป แล้วลุ่มนักเรียนบอกลักษณะนิสัยตัวละคร ครุสรูปเพิ่มเติม</p> <p>3. ครูลุ่มนักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่อง ครุสรูป แล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรักระหว่งแม่กับลูกและข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ครุสรูปเพิ่มเติม</p>

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>6. ครูให้นักเรียนออกมาแสดงความคิดของตัวละคร เห็นเกี่ยวกับความรักระหว่างแม่กับลูกและข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ครูสรุป</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะนิสัยของตัวละครจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลายงามพบพ่อ 2. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาวยงามพบพ่อ 3. ครูสรุปเพิ่มเติมแล้วให้นักเรียนถอดคำประพันธ์ที่ครูกำหนดคำให้เป็นความเรียง ร้อยแก้ว 	<p>ข้อบจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาวยงามพบพ่อ</p> <p>4. ครูให้นักเรียนบอกข้อความที่นักเรียนพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ ครูสรุป แล้วครูคิดแถบข้อความจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลาวยงามพบพ่อ 2 ข้อความ บนกระดานให้นักเรียนอ่าน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "นางครวญคร่ำคร่ำว่าน้ำคาคค เหมือนหนึ่งอกพุพองเป็นหนองผี" 2. "ลูกผู้ชายหลายมือนั่นคือยศ เจ้าจงดลสำททำสมาธิสมาธิ" <p>ครูให้นักเรียนช่วยกันตีความ และขยายความ จากข้อความที่กำหนดข้างต้น โดยให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่ามีความสำคัญส่วนใด ที่นักเรียนคิดว่า ควรจะใช้ถ้อยคำใหม่ที่เข้าใจง่ายหรือเข้าใจ ได้ชัดเจนขึ้น และยังคงความหมายเดิม แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดหาถ้อยคำใหม่มาแทน ครูเขียนถ้อยคำใหม่ที่นักเรียนคิดบนกระดาน ครูให้นักเรียนตัดสินใจเลือกถ้อยคำใหม่ที่นักเรียนคิดว่าเหมาะสมที่สุดแล้วให้นักเรียนจดบันทึกไว้ในกระดาษร่าง ของนักเรียนโดยครูคอยให้คำแนะนำ</p> <p>5. ครูให้นักเรียนเขียนอธิบายความหมาย จากข้อความที่ครูกำหนดข้างต้นเป็นร้อยแก้ว โดยใช้ถ้อยคำใหม่ที่นักเรียนเลือกไว้ เขียนลงในกระดาษร่างของนักเรียน ครูให้นักเรียนออกมา เสนอผลงานของตนให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูติชมและ</p>
<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการตอบคำถาม 2. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น 3. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 4. จากการตรวจผลงานนักเรียน 	
<p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เทปการขับเสภา 2. บัตรคำศัพท์ 	

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
	<p>และเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ จากนั้นให้นักเรียนเขียนข้อความที่นักเรียนได้ถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้ว และปรับปรุงแก้ไข ลงในสมุดแบบฝึกหัด แล้วนำส่งครูตรวจ</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมาย คำศัพท์จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาญงาม พบพ่อ 2. ครูให้นักเรียนออกมาพูดเรียบเรียงเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาญงามพบพ่อ ด้วยภาษาของนักเรียน หน้าชั้นเรียน 3. ครูสรุปเพิ่มเติมแล้วให้นักเรียนถอดความคำประพันธ์ ที่ครูกำหนดให้เป็นความเรียงร้อยแก้ว <p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการตอบคำถาม 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. สังเกตจากการพูดรายงานหน้าชั้น 4. จากการตรวจผลงานนักเรียน <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เทปการขับเสภา 2. ข้อความคำกลอนเสภา 2 บท

ขุนช้างขุนแผน

ตอน พลายงามทบท้อ

ฉบับหอสมุดแห่งชาติ

จะกล่าวถึงพลาชางกรมสงสาร
 พวงศิษย์เฒ่าเกรงชิตันช่วยแผนไพล
 แล้วสมภารท่านก็หลับระงับเงียบ
 เพราะแม่ลูกผูกใจคิดถึงกัน
 ดูเหวว่าร้องซ้องเสียงสำเนียงแจ้ว
 สะดุ้งใจไหววับทั้งหลับตา
 ครั้นรู้สึกนึกได้ให้ละห้อย
 จนเคาะระฆังหนึ่งแห่งเสียงเคื่องครวัน
 พึงสมภารอยู่ในห้องนั่งร้องไห้
 มาลุบได้ผลที่มันตรัน
 ยิงเห็นเขียบเขือกใจเมื่อไก่อชัน
 ฝ้าฝ้าฝันเพื่อนแลเห็นแม่มา
 ให้แหวว่าแหวว่าวันทองร้องเรียกหา
 ร้องชานชาสศเสียดแต่ที่ยองคืน
 เจ้าพลาชาน้อยนั่งนอนถอนสะอื้น
 สมภารตื่นตื่นชิตันสรวลมนต์เกศ ๖

นางวันทองร้องไห้เมื่อใดลี้รุ่ง
 ด้วยวัดเขาเข้าใจเคยไปเจน
 แล้วถือได้ใส่ขอมผ้าข่ม
 ลงจากเรือนเขียมมาข้างทำน้ำ
 ถึงวัดเขาเข้าครุฑลูกน้อย
 จะหยุดนั่งพูดจาจะช้าการ
 ให้ขอมเส้นสุกแก่ลูกรัก
 หนทางบ้านกาญจน์บุรีตรงนี้แล
 ออกสำไปให้ถึงเหมือนหนึ่งว่า
 จงหมายมุ่งทุ่งกว้างตามทางเกวียน
 แล้วเกล้าจุกผูกใต้ที่ใส่ของ
 แล้วออกคลุกผูกใจจะไกลกัน
 ขอเดชะพระพรชัยไหว้กราบ
 ทั้งปู่เจ้าเขาเขินขอเชิญพา
 ทั้งพ่อคุณขุนแผนแสนวิเศษ
 ช่วยลูกชายพลาชางเมื่อขามจน
 นางครวญคร่ำร่ำว่าน้ำตาตก
 แม้มันท้อครองเลี้ยงถึงเพียงนี้
 น้ำค้างฟุ้งฟ้าแดงเป็นแสงเสน
 โจงกระเบงกั้นเหมาะนมเพลาะคำ
 ออกอย่างคุ่มเคินเหย้าก้าวถล่ำ
 แล้วรีบร่ำเดินตรงเข้าดงตาล
 เห็นมาคอยนั่งทำน้ำสงสาร
 ลาสมภารพามาป่าสะแก
 สงสารนิกจะร้างไปห่างแม่
 จำให้แน่นอนอย่าหลงเที่ยววงเวียน
 ให้คอยเข้าเป็นอาจารย์สอนอ่านเขียน
 ที่โล่งเดือนลัดไปในไพรวัน
 ให้แหวนทองทุกสิ่งทำมิ่งขวัญ
 สะอื้นอันออกปากฝากทเวา
 ช่วยกำราบเสื่อสิ่งนึ่งหงสา
 ไปถึงข่าอย่าให้หลงเที่ยววงวน
 บังเกิดเกศแก้วดาสดาผล
 ให้รอดพ้นภัยพาลถึงกาญจน์บุรี
 เหมือนหนึ่งออกพองเป็นหนองผี
 ได้สิบปีเศษแล้วจะแคล้วกัน

เคยกินนอนจนแม่ไม่แหง
 ทั้งจุกไรใครเล่าจะเกล้าพัน
 นึกมิได้มาเห็นหน้าแม่
 โอ้เสียชิวาสนาแม่อำพัน
 จะมีหัวหัวก็พลัดกำจัดจาก
 มามีลูกลูกก็จากวิบากกรรม

เจ้าพี่ตายงามความแสนสงสารแม่
 แล้วกราบกรานมารดาด้วยอาลัย
 แต่ครั้งเมื่อกรรมจะจำจาก
 เทียวหาพ่อขอให้ปะเคชะบุญ
 แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก
 จะกินนอนนอนว่าเมตตาเดือน
 แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
 จะกั้นหน้าลาไปมิได้กลัว

นางกอดจูบลบหลังแล้วสั่งสอน
 พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย
 ลูกผู้ชายลายมีอันคือยศ
 แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน
 ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก
 สะอื้นรำอำลาด้วยอาลัย
 เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเห็น
 แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวิญญาน

นางวันทองของน้ากัวลัวชุนข้าง
 ออกชายทุ่งมุ่งเมินเคินคะบิง
 ทุกเย็นเข้าเสร์ราหมองเฝ้าร้องไห้
 ถึงยามกินสิ้นรสสู้ออคม

จะอ้างว่างเปล่าใจในไพรลี้กั
 จะนับวันนับเดือนไปเดือนลับ
 จะห่างแหงหายเหมือนเมื่อเดือนดับ
 ให้อย่อยยับยากแค้นแสนระยำ
 จนแสนยากอย่างนี้แล้วมิหน้า
 สะอื้นรำรำทศสลดใจ ๖

ซ้ำเลื่องแลดูหน้าน้ำตาไหล
 ลูกเติบโตใหญ่คงจะมาหาแม่คุณ
 ต้องพลัดพรากแม่ไปเพราะอำยชุน
 ไม่นิมคุณมารดาจะมาเยือน
 คนอื่นสักนั้นแสนไม่แม่นเหมือน
 จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
 เขาจะพาลว่าวันแม่กุนหัว
 แม่อย่างนี้ของน้าจงหักใจ ๖

อำนวยพรพลาญน้อยละห้อยให้
 จนเติบโตใหญ่ซึ่งยุคได้บวชเรียน
 เจ้าจงอดส่ำท่าสำมาเขียน
 จะจากเจียนใจขาดอนาใจ
 ต่างพันผูกเพียงว่าเลือกคาไหล
 แล้วแข็งใจจากนางคาทางมา
 แม่ก็เห็นลูกน้อยละห้อยหา
 โอ้เปล่าคาต่างสะอื้นย่นคะดิง ๖

ไม่เหมือนอย่างคนทั้งปวงมันหวัง
 กลับมาถึงเรือนรำระกำตรอม
 ด้วยอาลัยพลาญงามทรามถนอม
 จนชูปผอมผิวพรรณทุกวันนี้ ๖

แผนการสอนที่ 2

เรื่อง ชุนช้างชุนแผน ตอนพลาขงามพหพอ (คาบที่ 2)

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนเล่าเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์และถ้อยคำสำนวนในเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนบอกสภาพชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมประเพณีของไทยได้
4. นักเรียนวิจารณ์ลักษณะนิสัยตัวละครในเรื่องที่อ่านได้
5. นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง ชุนช้างชุนแผน ตอนพลาขงามพหพอ ฉบับหอสมุดแห่งชาติ จากหนังสือทักษิณสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 47 - 49 มีเนื้อเรื่องย่อ ดังนี้

พลาขงามเดินทางไปแค่เพียงลำพังจนกระทั่งถึงกาญจนบุรีก็หาบ้านนางทองประศรีผู้เป็นย่า จากชาวบ้านแถบนั้นจนได้พวกเด็ก ๆ แถวนั้นนำไปที่บ้านนางทองประศรีซึ่งมีตมะยมหวานที่เด็ก ๆ ชอบมาเก็บกิน พลาขงามจึงป็นขึ้นไปบนตมะยมโดยหวังว่าจะให้นางทองประศรีรู้และออกมา เมื่อนางทองประศรีได้ยินเสียงตมะยมหล่น จึงออกมาดูเห็นพลาขงามอยู่บนตมะยมก็ร้องเรียกให้ลงมา นางทองประศรีว่ากล่าวและตีพลาขงามจนบอบช้ำ พลาขงามจึงบอกว่าตนนั้นเป็นหลาน พ่อชื่อชุนแผน แม่ชื่อวันทอง นางทองประศรีจึงเชื่อและรับพลาขงามเข้าไปอยู่ด้วย

คำศัพท์ สำนวน ได้แก่

สิงขร	=	ภูเขา
ตมะยม	=	มะม่วงหวานเป็นแผ่น

ขยัน	=	เกรง, ไม่กล้า
ราศี	=	ความหมองมัว
สายัณห์	=	เวลาเย็น
ไฉน	=	เครื่องปั่นค้ายด้วยมือ
ลันไต	=	ชื่อเสียชนิดหนึ่ง
โชน	=	เปียกทั่ว
ท้าว	=	วุ่นวายใจ

ลักษณะนิสัยตัวละคร

นางทองประศรี	=	เป็นคนปากร้าย แต่จิตใจดีมีเมตตา
พลาชงาม	=	เป็นเด็กน่ารัก ช่างพูด กล้าหาญ

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

1. สะท้อนให้เห็นสภาพครอบครัวของคนไทยที่มีปู่ย่าตายายอยู่ด้วยเป็นครอบครัวที่อบอุ่น
2. แสดงให้เห็นถึงพิธีตามประเพณีของไทยที่ประกอบขึ้นล้วนมีเหตุผลและมีจุดมุ่งหมายในทางสร้างสรรค์

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูนำนักเรียนสนทนาถึงการเดินทางไปในที่ต่าง ๆ และความรู้สึกของนักเรียนในขณะนั้น ครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพบพ่อ	<u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูนำนักเรียนสนทนาถึงการเดินทางไปในที่ต่าง ๆ และความรู้สึกของนักเรียนในขณะนั้น ครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพบพ่อ

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>ชั้นสอน</u></p> <p>1. ครูคิดบัตรคำศัพท์จากเรื่องขุนช้างขุนแผนบนกระดาน 10 คำศัพท์ แล้วแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย แข่งขันกันค้นหาความหมายของคำศัพท์แล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มผลัดกันออกมาเขียนความหมายคำศัพท์บนกระดาน ฝ่ายใดบอกความหมายคำศัพท์ได้ถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ แล้วครูสรุปความหมายคำศัพท์</p> <p>2. ครูส่งนักเรียนเป็นรายบุคคล อ่านเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพหู่ ที่ครูกำหนดให้ คนละ 3 บท จนจบข้อความแรกของเรื่อง แล้วครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน จากนั้นส่งนักเรียนเป็นรายบุคคล 2-3 คน บอกสาระสำคัญของเนื้อเรื่องจากข้อความแรกของเรื่อง ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มไทย กลุ่มลาวและกลุ่มมอญ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพหู่ ที่ครูกำหนดให้ กลุ่มละ 5 ข้อ โดยไม่ให้คำถามซ้ำกัน แล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มผลัดกันออกมาอ่านคำถาม 1 คำถาม และให้อีก 2 กลุ่มเป็นผู้ตอบคำถาม โดยเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้ กลุ่มใดตอบถูก</p>	<p><u>ชั้นสอน</u></p> <p>1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มและแบ่งเนื้อเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพหู่ ที่ครูกำหนดให้นักเรียน ออกเป็น 5 ช่วง ให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลากเนื้อเรื่องครูแจกบัตรเนื้อเรื่อง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเนื้อเรื่องที่ได้รับให้เข้าใจ</p> <p>2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหาคำศัพท์และส่วนที่ปรากฏในเรื่องพร้อมความหมาย แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น พร้อมทั้งเล่าเรื่องตอนที่ได้รับมอบหมาย ให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>3. ครูให้นักเรียนช่วยกันจับใจความสำคัญของเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพหู่ ที่ครูกำหนดให้อ่าน ครูสรุป แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครและข้อคิดที่ได้จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพหู่ ที่ครูกำหนดให้ ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มถอดความคำประพันธ์จากขุนช้างขุนแผน ตอนพลาชงามพหู่ ช่วงที่ได้รับมอบหมายเป็นร้อยแก้ว โดยให้นักเรียนช่วยกันคิดหาถ้อยคำส่วนหนึ่งที่นักเรียนคิดว่าเหมาะสมและเข้าใจง่ายมาใช้แทนคำศัพท์</p>

การสอนแบบปกติ	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>ครูให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิด ไม่ได้คะแนน เมื่อหมดคำถาม กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด เป็นผู้ชนะ ครูกล่าวชื่นชมและสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูสุ่มนักเรียนบอกสภาพชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรม ประเพณีของไทย จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนหลายงานศพเพื่อที่ครูกำหนดคำให้อ่าน ครูสรุป จากนั้นครูให้นักเรียนเขียนอธิบายลักษณะสภาพชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรม ประเพณีของไทยลงในสมุดแบบฝึกหัดของนักเรียน แล้วนำส่งครูตรวจ</p> <p>5. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะนิสัยตัวละคร จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนหลายงานศพ ที่ครูกำหนดคำให้อ่าน จากนั้นครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยตัวละครที่ปรากฏในตอนให้อ่าน ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>6. ครูสุ่มนักเรียน 2-3 คน ออกมาบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนหลายงานศพ แล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากเรื่องให้อ่าน ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสภาพชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และความเป็นอยู่ของ</p>	<p>สำนวนเดิมที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือให้เข้าใจ ยั้งขึ้น เมื่อได้ถ้อยคำที่นักเรียนต้องการแล้ว ให้นักเรียนบันทึกลงในกระดาษว่างของนักเรียน</p> <p>5. ครูให้นักเรียนทุกคนรวบรวมเรื่องราว จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนหลายงานศพเพื่อ ช่วงที่ได้รับมอบหมาย โดยนำถ้อยคำสำนวนใหม่ ที่นักเรียนคิดไว้ จากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานของกลุ่มคนให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูชื่นชมและแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ จากนั้น ครูให้นักเรียนทุกคนเขียนเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนหลายงานศพ ช่วงที่ได้รับมอบหมายตามที่ ได้รวบรวมและปรับปรุงแก้ไขแล้วลงในสมุดแบบฝึกหัดส่งครูตรวจ</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมาย คำศัพท์จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนหลายงานศพ ที่ครูกำหนดคำให้เรียน</p> <p>2. ครูให้นักเรียนเขียนเรียบเรียงเหตุการณ์ ตอนหลายงานมาถึงบ้านนางทองประศรี เป็น ความเรียงร้อยแก้ว ด้วยภาษาของนักเรียน ลงในสมุดแบบฝึกหัด นำส่งครูตรวจ ถ้าทำ ไม่เสร็จให้นำกลับไปทำที่บ้าน แล้วนำส่งครู ภายหลัง</p>

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>คนไทย จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ ที่ครูกำหนด</p> <p>2. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะนิสัยของตัวละครจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ ที่ครูกำหนด</p> <p>3. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ ที่ครูกำหนด</p> <p>4. ครูสรุปเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องในหัวข้อเรื่อง "การเดินทางครั้งแรกของข้าพเจ้า"</p> <p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความตั้งใจเรียน 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. สังเกตจากการพูดรายงานหน้าชั้น 4. จากการตรวจแบบฝึกหัด <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำศัพท์ 2. ป้ายชื่อกลุ่ม 	<p>3. ครูให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องในหัวข้อเรื่อง "การเดินทางครั้งแรกของข้าพเจ้า"</p> <p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากความตั้งใจเรียน 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. สังเกตจากการพูดรายงานหน้าชั้น 4. จากการตรวจแบบฝึกหัด <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรเนื้อเรื่อง 2. ฉลากเนื้อเรื่อง

ขุนช้างขุนแผน
ตอนหลายางพบพ่อ (ตอนที่ 2)

ฉบับหอสมุดแห่งชาติ

เจ้าหลายางมาตามทางไปกลางทุ่ง
ออกหลังบ้านศาลตะค่อมเป็นหมู่พื้น
ต้นแคแดงกร่างกระทุ่มช่อออก
เจ้าหลายาเพลินเดินพลาจตามทางเกวียน
ถึงโคกหม้องหนองสะพานบ้านกะเหรียง
พริกมะเขือเหลืองงามอร่ามตา
เห็นไก่เดี่ยเขี่ยคีย์ที่ขุ่ยไผ่
พบนกขลุ่ยใหญ่ไล่กระพือ
จนเหน็ดเหนื่อยเมื่อยข้อให้ท้อแท้
พระสุริยาสายัณต์ลงโรโร
พอจวนพลบพ่นฝูงจิ้งจอกน้อย
แสงเส้นโสมมาให้อาวรณ์
เห็นวัดร้างข้างเขาคุเกล้าแก่
โบสถ์โบราณบานประตูยังอยู่ดี
ครั้นรุ่งเช้าเอาธมทั้งสี่ล้ม
ถึงบ้านกร่างทางคนเขาหาบคอน
ไม่รู้ความถามเหล่าพวกชาวบ้าน
เด็กบ้านนอกบอกเล่าให้เข้าใจ
มะยมใหญ่ในบ้านกินหวานนัก
พอฉวยได้อ้ายซึกหยิกเสียบยับ
ถ้าลูกศิครไปเล่นแก่เห็นเข้า
มาถามหาว่าไรช่างไม่กลัว

เข็นมุ้งเขาเขินเดินสะอื้น
ร่วมวันรุ่งเรียงเคียงตะเคียน
กิ่งช่อดอกกุสัวเหมือนไม้เขียน
ตลอดเลยนมเรือยเฉื่อยเฉื่อยมา
เห็นโรงเรียงไรฝ้ายทั้งซ้ายขวา
สาธิกาก้าวกินแล้วบินฮือ
กระโชกไล่ลดเลี้ยวมันเปรี๊ยะปรี๊ยะ
มันบินหวือให้ร้องคะนองใจ
คิดถึงแม่วันทองแล้วร้องไห้
เหมือนจิตใจเจ้าจะขาดลงรอนรอน
วิ่งร่อยร่อยตามเขาแล้วเห่าหอน
ถึงดงคอนแดนบ้านกาญจน์บุรี
ยังมีแต่รูปพระชินสีห์
พอราตรีกราบไหว้อาศัยนอน
พอกินอิ่มแล้วออกเดินเนินสิงขร
เห็นเด็กคั่นควายอิงคณิงไป
ว่าเรือนท่านทองประศรีอยู่ที่ไหน
แกอยู่ไรโน้นแน่ยังแลดับ
กุไปลักม่อขบย่อยแกคอยจับ
ร้ายเหมือนกับผีเสื้อแกเหลือตัว
แกจับเอามขานพัดกบาลหัว
แกจับตัวตีตายยายมขาน ฯ

เจ้าหลายางถามถามแจ้งแล้วแกล้งว่า
จะขึ้นลักห้หน่อให้พ่อการ
พวกเด็กเด็กศิวไปสิหว่า
บ้างเห็นหน้าผ้านุ่งเกี่ยวพุงพัน

เอ็งช่วยพาเราไปชมมะยมหวาน
มาสู่ท่านทั้งสิ้นกินด้วยกัน
ช่อนข้าวปลาปล่อยควายแล้วผายผัน
หัวเราะกันกู่จะหน่อให้พ่อแรง

พอลูกบ้านทำงานขายทองประศรี
 เจ้าฟลายงามชามจิตยังคิดแคลง
 ดูเงิบเงียบเลียบริบรินชอบรั้ว
 ประศับกับขังขังไป
 รู้ว่าคนบนนั้นนั่งปั่นฝ้าย
 ชิมะยมหม่นลือทำต่อแย
 จึงจะบอกออกตามเนื้อความลับ
 แล้วเมียงมองข่องคอดเข้าลอครั้ว
 แล้วพุกกวกเรียกพวกเด็กเด็ก
 ระวังตัวกลัวยายเฒ่าเจ้าคารม

ครานั้นท่านขายทองประศรี
 ให้พวกเหล่าบ่าวไพร่ไปไรรู้
 แต่ขุนแผนแสนสีกต้องคิดคด
 จนชูปณณกรรมวิฆาหลายปี
 แต่หนูไ่วได้ชิมะยมหล่น
 เห็นเด็กเล็กเล็กลอคคอดเข้ามา
 ลงบันไดอ้ายเด็กเล็กเล็กวิ่ง
 ซักโคตรเค้าเหล่ากอเอาพอเพียง
 มองเขม้นเห็นลูกหัวจุกน้อย
 ออย่าแอบอิงนั่งนั่งตั้งพม

เจ้าฟลายงามครั้นพริ้นชยันหยุด
 จึงว่าदानหลานคอกบอกให้รู้
 ทองประศรีช้หน้าว่าอูเฒ่า
 มาเกิดมาอย่าจะให้ไม้ตระกูล
 เจ้าฟลายงามความกลัวจนตัวสิ้น
 แล้วนึกว่าอย่ากลัวอะไร

พวกเด็กช้เรือนให้แล้วแอบแฝง
 ค่อยลัดแลงเล็งแถมาแต่ไกล
 ไม่เห็นตัวท่านย่าน่าสงสัย
 เฝียงแต่ในออกแอดแรดแร
 จะอุบายบอกความตามกระแส
 ให้ท่านแลเห็นเรามาเอาตัว
 ใต้อยู่กับย่ากำเนิดบังเกิดหัว
 ค่อยแฝงตัวช้หม่นค้ชิมะยม
 ลูกเล็กเล็กหลบลอบค้อยหมอบก้ม
 เก็บชิมะยมชูปชิบกระหีบคา ฯ

กับชายขลิบขายเปลอยู่เตหา
 ตามประสาเพศบ้านกาญจน์บุรี
 ไรมีสู่เสร์้าหมองทองประศรี
 อยู่แต่ที่ในห้องนอนน้ำตา
 เป็นท้าวแหงมของตามช่องฝา
 แกดวยคว่าไม้ตะบองค้อยของเมียง
 แกดลึงค้ำกยมันลือเถียง
 พอแว่วเสียงอยู่บนค้ชิมะยม
 เหม่อ้ายจ้อยโจรป่าคำชรม
 ลงมาก้มหลังลองครษองกู ฯ

ความกลัวสุดแสนกลัวตัวเป็นหนู
 อันอยู่ที่เมืองสุพรรณบ้านวันทอง
 อ้ายเจ้าเสร์้าหลานช้านน้ากอง
 แกค้อยจ้องจะทำให้หน้าใจ
 หยุดชยันอยู่ไม่กล้าลงมาได้
 โจนลงไปกราบยาที่ฝ่าดิน ฯ

ทองประศรีทูลหลัง เสียงดังฟัง
 มาแต่ไหนลูกไทยหรือลูกจีน
 เจ้าพลายน้อยคอยหลบแล้วหนีหนี
 ข้าเป็นลูกพ่อขุนแผนแสนสะท้าน
 จะมาหาย่าชื่อทองประศรี
 ย่าเขม้นเห็นจริงทั้งกระบอง
 แล้วคำคำชั่วเหลือไม่เชื่อเจ้า
 จนหัวห้อยพลอยขนพยับน้ำ
 ช่วยฝนโพลีให้เหลวเร็วเร็วเข้า
 แกดักน้ำร่ำรตมคราดิ
 แล้วทาทโพลีให้หลานสงสารเหลือ
 เจ้าชื่อไรใครบอกออกเนื้อความ

เจ้าพลายน้อยสร้อยเศร่าแล้วเล่าเรื่อง
 แม้วันทองครองเตียงไว้เคียงกาย
 ำให้ไหว้บุญขุนช้างเหมือนอย่างพ่อ
 พานหลานเที่ยวเที่ยวทางไปกลางไพร
 แม้จึงบอกออกว่าพ่อชื่อขุนแผน
 อยู่ไม่ได้ในสุพรรณจึงตั้งมา

ทองประศรีตอกชกฆางฆาง
 ลูกอีเต่าเทพทองคลองน้ำสน
 ทำราวเจ้าชีวิตกุดคิดฟ้อง
 แก่นว่าคำร่ำออกพร้าพรู
 แม้นอ้ายขุนวุ่นมาว่าเป็นลูก
 พลงงเรียกอีใหม่ทีในครัว
 พอน่ายเบียงเสียงลชะว่าพวกข้าบ่าว
 บ้างสมโพลีใส่ควันกันขุ่นวัน

จะมีคมีงกุไม่รับเอาทรวัยสิน
 ฝ้าลักปีมะฆนทักกราน
 ดันเจ็บบอบแล้วย่าเมตตาลาน
 ช้างฝ้ายมารดาชื่อแม้วันทอง
 ย่าเพื่อคิดขันจะเล่าความเศร่าหมอง
 กอตประคองรับขวัญลูกตั้งน้ำตา
 ซินคิเอาหลานรักเป็นหนักหนา
 แล้วพามาขึ้นเรือนเดือนยายปลี
 อีเปดเอาขันล้างหน้าออกมาให้
 ช่วยชัคสิโซมขมมันสิ้นเป็นชาม
 มานั่งเสื่อต้นโตปราศรัยถาม
 จึงได้คำนขึ้นมาถึงย่ายาย ฯ

แต่อยู่เมืองสุพรรณเหมือนงั่งหมาย
 ำให้ชื่อพลายงามน้อยแก้วกลอยใจ
 มันลวงล่อนหลานหลงไม่สงสัย
 เอาชอนไม้กับคอนทกมรณา
 ขุนช้างแค้นเคืองคิดริษยา
 ขยพั้งบุญคุณย่าประสาจน ฯ

ทุดอ้ายช้างชาติข้าอ้ายหน้าชน
 จะฆ่าคนเสียทั้งเป็นไม่เอ็นดู
 ำให้มันต้องโทษกรรมจนอ่อนนุ
 พ่อมาอยู่บ้านย่าแล้วอย่ากลัว
 มันมิถูกมขานพิศกบาลหัว
 เอาแกงคั่วข้าวปลามาให้กิน
 ทั้งมอญลาวเลิกนาเข้ามาสิ้น
 ตามถิ่นบ้านนอกอยู่คอกนา ฯ

แผนการสอนที่ 3

เรื่อง ชุนข้างขุนแผน ตอนพลาชงามพหพอ (คาบที่ 3)

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์และสำนวนใน เรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนเล่าเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนบอกลักษณะนิสัยตัวละครจากเรื่องที่อ่านได้
5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง ชุนข้างขุนแผน ตอนพลาชงามพหพอ ฉบับหอสมุดแห่งชาติ จากหนังสือกัณฑ์สังพันธ์ เล่ม 3 หน้า 50-52 มีเนื้อเรื่องย่อดังนี้

นางทองประศรีซึ่งบ่าวในเรือนให้จัดเตรียมข้าวของเพื่อกำพิธีรับขวัญพลาชงามผู้เป็นหลานชายด้วยความรัก ความสงสาร เมื่อพลาชงามถมาถึงชุนแผนผู้เป็นพ่อ นางทองประศรีก็พาพลาชงามไปหาชุนแผนผู้คุมขัง ฝ่ายชุนแผนเมื่อต้องโทษอยู่ในที่คุมขังก็सानกระบุงชายพมมีรายได้เลี้ยงตนเองกับนางแก้วภริยาที่มาอยู่ช่วยดูแลชุนแผนยามต้องโทษ พอเห็นนางทองประศรีผู้เป็นแม่มาหากก็ออกมารับ เมื่อเห็นพลาชงามก็ซักถาม นางทองประศรีบอกว่าเป็นลูก แล้วเล่าความเป็นมาให้ฟัง ชุนแผนโกรธจะไปฆ่าชุนข้างแต่ นางทองประศรีห้ามไว้ ชุนแผนบอกให้พลาชงามอยู่ฝึกเรียนวิชาอาคมของตนกับผู้เป็นย่าให้เก่งก่อน แล้วจึงจะพาไปฝากตัวไว้กับจมีนศรีเสาวลักษณ์ผู้ที่ชุนแผนนับถือ พลาชงามก็รับคำทำตามที่พ่อสั่งสอน

คำศัพท์ ส่วนวน ได้แก่

กระแจะ	=	ผงเครื่องหอม
กระทาย	=	กระบุงเล็กปากผาย
จิงไร	=	เลวทราม
โพล์เพ็ด	=	เวลาพลบค่ำ
อักษจันทร์	=	ที่นั่งเป็นชั้นๆ รูปครึ่งวงกลม
ราศี	=	ความสง่า
กบาล	=	หัว
ทับ	=	กระท่อม
บายศรี	=	เครื่องเซิมขวัญ
เมื่อ	=	ไป
ทับ	=	กระท่อม
จะเปิง	=	กินข้าว
เปียงกะราว	=	อย่างเดิม
กกดะเนียง	=	ขวัญที่ระหกระเหิน

ลักษณะนิสัยตัวละคร

ขุนแผน	=	เจ้าชู้ กล้าหาญ จงรักภักดีต่อพระเจ้าแผ่นดิน
นางทองประศรี	=	ปากร้าย ใจดีมีเมตตา รักลูก รักหลาน
พลายงาม	=	เป็นเด็กน่ารัก ช่างพูด กล้าหาญ เชี่ยวชาญผู้ใหญ่

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง คือ

1. แสดงให้เห็นถึงประเพณีและวัฒนธรรมไทยในสมัยก่อน
2. แสดงให้เห็นถึงสภาพการดำเนินชีวิตของคนไทยสมัยก่อน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพพิธีทำขวัญพลาขงมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสนทนาอภิปราย ครูนำบทเชิญขวัญจาก เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ มาให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนจับตาม ครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วแจกบัตรคำศัพท์จาก เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับบัตรคำเท่า ๆ กัน แล้วให้นักเรียนช่วยกันค้นหาความหมายของคำศัพท์ แล้วให้ส่งตัวแทนออกมาบอกความหมายและคิดบัตรคำศัพท์ในแบบกระดานกลุ่มมาออกมาบอกความหมายคำศัพท์ได้ถูกต้องก่อนเป็นผู้ชนะ ครูสรุปความหมายคำศัพท์ 2. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ เป็นรายบุคคล คนละ 4 บท พร้อมทั้งบอกความหมายของคำประพันธ์ที่อ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูสรุปเพิ่มเติม 3. ครูส่งนักเรียนออกมาเล่าเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ อย่างย่อ ๆ แล้วให้นักเรียนช่วยกันจับใจความสำคัญของ 	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพพิธีทำขวัญพลาขงามมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสนทนาอภิปราย ครูนำบทเชิญขวัญจาก เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ มาให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนจับตาม ครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ เป็นรายบุคคล คนละ 4 บท ประมาณ 5 คน แล้วให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจ เนื้อเรื่องส่วนต่อไปจนจบเรื่อง 2. ครูคิดบัตรคำศัพท์จาก เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ ประมาณ 12 คำศัพท์ แบบกระดาน แล้วให้นักเรียนทุกคนค้นหาความหมาย แล้วครูส่งนักเรียนเป็นรายบุคคล บอกความหมายคำศัพท์ คำใดนักเรียนบอกความหมายไม่ได้ ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายคำศัพท์ และครูเฉลยความหมายคำศัพท์อีกครั้ง แล้วครูส่งนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามคำถามจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ แล้วครูส่งนักเรียน 2-3 คน ออกมาเล่าเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาขงามพห่อ ครูสรุปเพิ่มเติม

แบบฝึกหัด ให้นักเรียนเขียนอธิบายสำนวน "ช็อกกินไม่หมด คดกินไม่นาน"

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความสัตย์สุจริต

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

นำเรื่อง

เรื่อง ความสัตย์สุจริต ที่นักเรียนจะได้เรียนต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของหนังสือชุดธรรมจริยา ซึ่งเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เป็นผู้เรียบเรียงขึ้นใช้เป็นแบบเรียนเมื่อ พ.ศ. 2446 ผู้เรียบเรียงได้กล่าวไว้ในคำนำหนังสือ ชุด ธรรมจริยาว่า การที่นักเรียนเรียนวิชาการต่าง ๆ นั้น ทำให้นักเรียนมีสติปัญญาและความรู้คล่องแคล่วขึ้นจริง แต่ยังไม่เป็นการกลมเกลียวอัชฌาศัยให้บังคนดี หรือรักษาวินิตให้เป็นไปในทางที่ชอบที่ควร อาจกลับทำให้นักเรียนได้รับความเดือดร้อน "เพราะความรู้ทำให้เงินกำเริบก็เป็นได้" การที่จะให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีอัชฌาศัยเรียบร้อย เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่าการมีวิชาดี เพราะฉะนั้นจึงต้องอาศัยการฝึกฝนในทางธรรมจริยาฝึกหัดคตินิสัยอิริยาบถและจิตใจให้ดีขึ้น จะได้เป็นเครื่องประกอบกับความรู้ทางวิชาการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงจากการศึกษาเล่าเรียน แล้วจะได้เป็นผู้ทำประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองของตนสืบไป

การที่เลือกเรื่องนี้มาให้เรียน เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมสำคัญและจำเป็นมากสำหรับสังคมมนุษย์ในปัจจุบัน ช่วยให้เห็นประสบความสำเร็จในการทำงาน สามารถตั้งหลักฐานได้และสามารถแก้ปัญหาชีวิตได้ด้วย

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความสัตย์สุจริต

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

ความสัตย์ เป็นธรรมอันประเสริฐที่สุดที่มนุษย์จะต้องมี ก่อนที่จะกางทางไปสู่ธรรมอื่น ๆ อันพึงสงวน ท่านนักปราชญ์เก่าชื่อว่า เปลดโต ผู้มีนามอยู่ในทวีปยุโรป กล่าวถ้อยคำไว้ว่าดังนี้ "ผู้ที่แสวงหาความสุขจนปฏิบัติแต่ความสัตย์ให้เป็นสันดานของตน ถ้าปฏิบัติได้ดังนี้แล้วจึงจะพ้นห่วงทุกข์ ถ้าปฏิบัติยังไม่ได้ ก็ยังจะคงลอยคว้างอยู่" นี่เป็นความจริง เพราะความสัตย์เป็นของแท้ในตนเอง ปราศจากราคี ใน พระธรรมบท ท่านก็กล่าวไว้ว่า "คำจริงเป็นวาจาไม่ตาย"

แต่ความเท็จเป็นของประสม หากความบริสุทธิ์มิได้ ความสัตย์เป็นของอยู่ใกล้ที่สุด จะต้องการในวินาทีใดก็ได้ในวินาทีนั้น ไม่พ้องต้องเที่ยวเสาะแสวงหา แต่ความเท็จเป็นของที่หนีบยาก ประสมยาก เมื่อนำเข้ามาได้แล้วยังจะต้องประกบก่อกันเข้าให้ได้รูปรอยสมเหตุผล คำเท็จคำเดียวที่กล่าวเทียบเทียบให้คล้ายความจริง จะต้องใช้เท็จอื่น ๆ มาช่วยสั่งเสริมอีกหลายคำ

คนที่พูดความจริง ถือเอาสัตย์ธรรมเป็นที่ตั้ง ปราศจากรื่นคร่ำต่าง ๆ จึงมีความสุข แต่คนที่พูดคำเท็จนั้น เปรียบประคุดยีนอยู่บนปลายดอกหรือหลาว ต้องระวังตัวกลัวจะเพลิงขงพล้ำอยู่เสมอ ตัวนี้กว่าตัวปิดความไว้มิด แต่ความรู้สึกกลับทำตนเองให้ริ้ว โชความสว่างเป็นพิรุณปรากฏแก่ตาผู้อื่น ศรีปราชญ์กล่าวไว้ในอนิรุทธคาถาว่า

"ควันความบควรความ ฤจาชนิดจะป้องคง"

คือเปรียบว่าสิ่งใดไม่ควรทำนั้น ถ้าทำเข้าแล้วก็เหมือนหนึ่งควัน จะปกปิดไว้ไม่ได้ คงจะพลุ่งออกมาให้เห็นแจ้งอยู่เสมอ

คนที่ปกปิดความจริงด้วยความเท็จนั้น นิกลหมายว่าตนหลอกลวงผู้อื่นให้หลงเชื่อ แต่แท้จริงตนกลับหลอกตนเอง เพราะความจริงนั้นคงจะปรากฏขึ้นสักวันหนึ่ง คนจำพวกนี้จึงได้ชื่อว่าอยู่ในกองทุกข์

ผู้เราคิดโกรธแค้น	เดียงไคร ไครนา
จะพูดจะทำใด	เมื่อนั้น
ล้วนแต่ทำจวิตไป	เป็นโทษ
ทุกข์จะคาบกับคั้น	ชั่วสิ้นสงสาร

ปานดั่งจักรเต้า	คามรอย โดญา
โคงจะเดินไปถอย	หญุกยั้ง
จักรเกวียนย่อมจะคอย	หมุ่นเคลื่อน ตามแซ
โคงหญุกจักก็ตั้ง	แต่ต้อยตามเสมอ

ฉิเรวมัจฉิดแผ้ว	ผ่องใส
จักรประกอบการโรค	ใหญ่น้อย
ล้วนแต่สุจริตไฟ-	บุลย์เลิศ เหลือแล
ผลสุกจักเคลื่อนคล้อย	คิดเต้าตามสนอง

เปรียบเงาซึ่งติดค้อย	ตามตน นั้นญา
ครวมนิ่งหรือย่นคล	ก่อนนั้น
ครวมนอนออกเดินทาง	ไปแห่ง ใดนา
เงาย่อมตามกระชั้น	ชิดทักทันเรา

(จาก "โคลงแปลคาถาธรรมบท" ใน รัชฎาธิเชก)

ความสัจย์นี้จะหมายแคว่จากที่พูดจริง หรือการรักษาวาจาย์ให้จริงอยู่เท่านั้นหามิได้ ความสัจย์ต้องประกอบพร้อมไปด้วยกายวาจาใจ เมื่อรักษาวาจาย์ให้จริงแล้ว ก็ต้องรักษากาย และใจ หรือสรุปเนื้อความก็คือ ต้องรักษาสันดานให้จริงเป็นสัจย์สุจริตอยู่เสมอด้วย จึงจะได้ชื่อว่า มีสัจย์ธรรมอันประเสริฐ บุคคลที่ตั้งอยู่ในสัจย์ธรรมเป็นผู้ประเสริฐมีสิริมงคลแก่ตน และเป็นที่น่าถือเชื่อถือของผู้อื่น จะประกอบการสิ่งใดก็อาจสำเร็จได้โดยเร็วไม่ขัดขวาง

แต่บุคคลที่ไม่ตั้งอยู่ในสัจย์ธรรมนั้น ย่อมเป็นศัตรูแก่ผู้อื่น หากผู้เชื่อถือนับหน้ามิได้ ถึงจะพูดจริงบ้าง เขาก็ไม่เชื่อ และถึงจะกระทำความซื่อตรง เขาก็คงคลางแคลง เมื่อบุคคลได้ กระทำคำให้ชู้ตนเองเป็นอสัจย์ธรรมเสียแล้ว ยากนักยากหนาที่จะทำให้ผู้อื่นลงความเชื่อในตน อีกได้ เพราะอสัจย์ธรรมนั้นได้เคยเป็นเจ้าเรือนเสียแล้ว ถึงมาครวว่าจะละทิ้งเสีย ราคิอัน ร้ายแรงนั้นก็คงยังไม่หมด เหตุฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของชาวเราอีกอย่างหนึ่งที่จะปลูกฝังสันดาน ให้ตั้งอยู่ในสัจย์ธรรม และมีความองอาจไม่เช็ดขานที่จะรักษาสัจย์ธรรมนี้ ถึงแม้ว่าเราจะต้อง รับโทษอันสาหัสก็ตาม

คำจริงสิ่งเที่ยงแท้
กล่าวสัตย์ศัพท์ระบือ
เผยพจน์กล่าวเล่าลือ
ทำสัตย์คนเชื่อถือกว้าง

คนถือ กันแฮ
บอกอ้าง
ลมแท้ สัตย์แท้
ชอบให้ควรทำ

คำเท็จเท็จบอกลั้น
ปวงสัพพการบสำคัญ
รู้สึกละเท็จพจน์
ผลเท็จส่งผลให้

ลมหมัน เกิดแฮ
คำบิ
ผลกลับ จริตญา
พจน์นั้นยังหมัน

(จาก วรรณภาษ ปี 116)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 5

เรื่อง โคลงโลกนิติ (คาบที่ 1)

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและคติความโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสุภาษิตจากโคลงโลกนิติบทที่อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกลักษณะโคลงสี่สุภาพได้
2. นักเรียนอ่านโคลงสี่สุภาพได้
3. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์ที่สำนวนจากโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
4. นักเรียนจับใจความสำคัญจากโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
5. นักเรียนบอกสำนวนสุภาษิตที่ตรงกับโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
6. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากโคลงโลกนิติบทที่อ่าน

เนื้อเรื่อง

เรื่อง โคลงโลกนิติ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

จากหนังสือทักษ์สัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 64-65

ที่มาของเรื่อง โคลงโลกนิติมีลักษณะเป็นโคลงสี่สุภาพ เป็นโคลงสุภาษิตของเก่าแต่งในสมัยอยุธยา ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง โดยนำมาจากสุภาษิตที่แต่งเป็นภาษามอญและสันสกฤต ซึ่งมีอยู่ในคัมภีร์โลกนิติบ้าง คัมภีร์พระธรรมกถึกบ้างมาแปลและแต่งเป็นคำโคลง พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศรทรงรวบรวมโคลงโลกนิติของเก่ามาชำระแก้ไขใหม่ให้เรียบร้อยแล้วโปรดเกล้าฯ ให้จารึกไว้ ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

เนื้อเรื่องย่อ

- โคลงนำบทที่ 1 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร ทรงรวบรวมโคลงโลกนิติ
ชั้นตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อให้
ประชาชนได้อ่าน
- โคลงนำบทที่ 2 โคลงโลกนิติเป็นสุภาษิตสอนใจ เปรียบดังเครื่องประดับ ประดับไว้ที่หู
- โคลง บทที่ 1 คนที่คบคนพาล ย่อมได้รับแต่เรื่องชั่วร้าย ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง
- โคลง บทที่ 2 คนที่คบค้าสมาคมกับนักปราชญ์ ย่อมได้รับแต่ความสุข
- โคลง บทที่ 3 คนที่มีรูปร่างแต่จิตใจชั่วร้าย เปรียบเหมือนผลมะเดื่อสุกผิวแดงสวยภายนอก
แต่ภายในเน่าหม่นบ่อนไส้
- โคลง บทที่ 4 คนที่มีจิตใจงาม เปรียบได้กับขนุนสุกซึ่งภายนอกมีหนามแต่ภายในรสนหวาน
อร่อย
- โคลง บทที่ 5 คนโง่งที่มีจิตใจชั่วร้าย แม้จะสมาคมกับบัณฑิตและได้ฟังธรรมอยู่เสมอก็ไม่
ซาบซึ้งใจ เปรียบเหมือนจิ้งจอกไม่รู้รสแกง
- โคลง บทที่ 6 คนพาลมักกระทำการใดโดยไม่คิดใคร่ครองให้รอบคอบ โดยไม่รู้กำลังของตน
- โคลง บทที่ 7 คนที่มีอำนาจอยู่เหนือ จะไม่ต่อสู้กับคนพาลหรือคนที่อยู่ในระดับต่ำกว่า
- โคลง บทที่ 8 คนที่รู้จักแสวงหาความรู้หรือความดี ย่อมท่องเที่ยวแสวงหาแม้จะอยู่ไกล
สักเพียงใดก็ตาม แต่คนที่ไม่พร้อมที่จะรับความรู้หรือความดีก็จะไม่แสวงหา
แม้จะอยู่ใกล้ตน

คำศัพท์ ส่วนวน ได้แก่

อัญชม	=	ข้าพเจ้า
บรมนเรศ	=	พระราชามู๋ยิ่งใหญ่
เรื่อง	=	เรื่อง, รุ่งเรื่อง
สืบไท้	=	สืบความเป็นใหญ่
ครรรโลง	=	คำประพันธ์ชนิดหนึ่ง แผลงมาจาก โคลง
พร้อง	=	พูด, กล่าว, ร้อง
สุภิต	=	สุภาษิต, คำพูดที่เป็นคติ
เวีย	=	กับ, ประดับไว้

ชาด	=	สีแดงสด
เอมโอย	=	รสหวานอร่อย
วาก	=	เปล้า, นาย
เว้	=	เกลไกต, หลบตี
สาชุน	=	คนดี
สล้าง	=	ตั้งอยู่สูงเด่น
ตุน	=	ข้าพเจ้า

ข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากเรื่อง คือ

ผู้ฉลาดย่อมเห็นตัวอย่างจากการกระทำของมนุษย์และทำให้เข้าใจใน
สภาพคุณค่าสอนต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำแผนภูมิต้นทลักษ์โคลงสี่สุภาพมาให้ นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับแผนภูมิ ที่ครูนำมา แล้วนำแผนภูมิโคลงโลกนิติบทแรก จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 มาเป็นตัวอย่าง แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องโคลงโลกนิติ</p>	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำแผนภูมิต้นทลักษ์โคลงสี่สุภาพ มาให้ นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับแผนภูมิ ที่ครูนำมา และนำแผนภูมิโคลงโลกนิติบทแรก จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 มาเป็นตัวอย่าง แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องโคลงโลกนิติ</p>
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>1. ครูให้นักเรียนอ่านในใจ บทนำเรื่อง โคลงโลกนิติ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยว กับบทนำเรื่องเป็นรายบุคคล ครูสรุปเพิ่มเติม</p>	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>1. ครูเล่าความเป็นมาของโคลงโลกนิติ จากบทนำเรื่องให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียน ตอบคำถามเกี่ยวกับความเป็นมาของโคลงโลกนิติ</p>

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>2. ครูเปิดเทปการอ่านทำนองเสนาะโคลงสี่สุภาพซึ่งนำมาจากโคลงโลกนิติให้นักเรียนฟัง 2 บท แล้วให้นักเรียนเป็นรายบุคคล อ่านโคลงโลกนิติ คนละ 1 บท ตั้งแต่โคลงนำถึงโคลงบทที่ 8 ครูติชมและเสนอแนะการอ่านที่ถูกต้อง</p> <p>3. ครูอ่านโคลงโลกนิติ โคลงนำ 2 บท แล้วครูอธิบายความหมายคำศัพท์และความหมายของโคลงโลกนิติ โคลงนำทั้ง 2 บท ให้นักเรียนฟัง</p> <p>4. ครูให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติ คนละ 1 บท แล้วให้นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์และใจความสำคัญของโคลงโลกนิติดังที่อ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>5. ครูให้นักเรียนออกมาหยิบแถบสำนวนสุภาษิต ที่มีความหมายสอดคล้องกับโคลงโลกนิติดังที่อ่านแต่ละบท แล้วให้นักเรียนอธิบายความหมายของสำนวน สุภาษิต นั้น ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>6. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของสำนวนสุภาษิต และข้อคิดที่ได้จากโคลงโลกนิติ ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสำนวนสุภาษิต</p>	<p>ครูสรุปเพิ่มเติม จากนั้นครูเปิดเทปการอ่านทำนองเสนาะโคลงสี่สุภาพจากโคลงโลกนิติให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเป็นรายบุคคล อ่านโคลงโลกนิติ คนละ 1 บท ตั้งแต่โคลงนำถึงโคลงบทที่ 3 ครูติชมและเสนอแนะการอ่านที่ถูกต้อง แล้วให้นักเรียนอ่านในใจโคลงบทที่ 4 ถึงบทที่ 7</p> <p>2. ครูคิดบัตรคำศัพท์จากโคลงโลกนิตินบนกระดาน ให้นักเรียนค้นหาความหมายคำศัพท์ แล้วให้นักเรียนเป็นรายบุคคลบอกความหมายคำศัพท์ ครูสรุป แล้วครูให้นักเรียนช่วยกันถอดความโคลงโลกนิตินี้ตั้งแต่โคลงนำถึงบทที่ 7 พร้อมทั้งบอกสำนวนสุภาษิตที่มีความหมายสอดคล้องกับโคลงโลกนิตินี้แต่ละบท ครูสรุป</p> <p>3. ครูให้นักเรียนเป็นรายบุคคล ประมาณ 4-5 คน ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของสำนวนสุภาษิตต่าง ๆ และข้อคิดที่ได้จากโคลงโลกนิตินี้ ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูคิดแผนภูมิโคลงโลกนิตินี้ 8 ให้นักเรียนอ่าน แล้วช่วยกันคิดหาความหมายคำศัพท์สำนวนที่นักเรียนไม่เข้าใจ โดยให้หาถ้อยคำในบทที่เข้าใจง่ายแต่ยังคงสื่อความหมายเดิม แล้วครูเขียนถ้อยคำที่นักเรียนช่วยกันคิดนั้นบนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนคัดลึกลงใจเลือกถ้อยคำที่นักเรียนคิดว่าเหมาะสมที่สุด</p>

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>ที่มีความหมายสอดคล้องกับโคลงโลกนิติบทที่อ่าน</p> <p>2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากโคลงโลกนิติ</p> <p>3. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยให้เขียนอธิบายความหมายโคลงโลกนิติที่ครูกำหนดให้</p>	<p>เพื่อใช้แทนคำศัพท์สำนวนเดิม เมื่อได้ถ้อยคำใหม่ที่ต้องการแล้ว ให้นักเรียนจดบันทึกไว้ในกระดาษร่างของนักเรียน</p> <p>5. ครูให้นักเรียนถอดความโคลงโลกนิติบทที่ 8 เป็นความเรียงร้อยแก้ว โดยใช้ถ้อยคำใหม่ที่นักเรียนคิดไว้ แล้วครูส่งนักเรียน</p>
<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการตอบคำถาม 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. สังเกตจากการอภิปราย 4. จากการตรวจแบบฝึกหัด 	<p>ประมาณ 3-4 คน ออกมานำเสนอผลงานของตนให้เพื่อน ๆ ฟัง หน้าชั้นเรียน ครูชื่นชมและแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วครูให้นักเรียนคัดลอกใจความของโคลงโลกนิติบทที่ 8 เป็นความเรียงร้อยแก้ว ตามที่นักเรียนได้เรียบเรียงและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ลงสมุดแบบฝึกหัดนำเสนอส่งครูตรวจ</p>
<p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนภูมิต้นทลักษณ์โคลงสี่สุภาพ 2. แผนภูมิโคลงสี่สุภาพ 3. แถบสำนวน สุภาษิต 	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของสำนวนสุภาษิตที่มีความหมายสอดคล้องกับโคลงโลกนิติบทที่อ่าน 2. ครูให้นักเรียนช่วยกันถอดความ โคลงโลกนิติบทที่อ่าน เป็นร้อยแก้ว ด้วยภาษาของนักเรียน 3. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยให้เขียนเรียบเรียงความหมายโคลงโลกนิติที่ครูกำหนดเป็นความเรียงร้อยแก้วด้วยภาษาของนักเรียน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
	<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการตอบคำถาม 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. สังเกตการใช้ถ้อยคำสำนวนของนักเรียน 4. จากการตรวจแบบฝึกหัด <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนภูมิต้นทศกัณฐ์โคลงสี่สุภาพ 2. แผนภูมิโคลงสี่สุภาพ 3. บัตรคำศัพท์ 4. แผนภูมิโคลงโลกนิติ บทที่ 8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด ให้นักเรียนเขียนอธิบายความหมายของโคลงโลกนิติต่อไปนี้

ศบกาภาโศคนให้	เสียพงศ์
พาดระกูดเหมหงส์	แหลกด้วย
ศบคนชั่วจักปลง	ความชอบ เสีย
ศรบถูลหนานเหลน้วย	ไม้ม้วยนิทา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โคลงโลกนิติ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

นำเรื่อง

หนังสือ ประชุมโคลงโลกนิติ (อ่าน โลก-กะ-นิติ) เป็นหนังสือรวมสุภาษิตเก่าแก่ที่เชื่อถือกันมาช้านานแล้ว ด้วยเป็นเรื่องที่น่าเอาธรรมะโลกมากล่าวไว้ สุภาษิตโคลงโลกนิติแต่งกันมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา นักปราชญ์ผู้แต่งคัดเลือกสุภาษิตที่แต่งเป็นคาถาภาษาบาลีและสันสกฤตที่มีอยู่ในคัมภีร์โลกนิติบ้าง คัมภีร์พระธรรมบทบ้างมาแปลมาแต่งเป็นคำโคลง

ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เมื่อ พ.ศ. 2374 มีพระราชประสงค์ที่จะให้จารึกโคลงโลกนิติลงในแผ่นศิลา จึงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร ทรงรวบรวมโคลงโลกนิติของเก่ามาชำระแก้ไขใหม่ให้เรียบร้อยประณีตไพเราะ โดยที่ของเก่าคัดลอกค่อ ๆ ก็ยังมีถ้อยคำวิปลาสผิดพลามาก ครั้นสมเด็จพระยาเดชาดิศรทรงชำระแล้วโปรดเกล้าฯ ให้จารึกไว้ ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม โคลงโลกนิติจึงแพร่หลายแต่นั้นมา

ในหนังสือเรียนนี้ คัดสุภาษิตโคลงโลกนิติมาให้เรียนเพียง 42 บท จากจำนวนทั้งสิ้น 593 บท โดยมีหมายเลขกำกับไว้ตามลำดับ หมายเลขที่อยู่ในวงเล็บหมายถึงลำดับของโคลงซึ่งปรากฏอยู่ในต้นฉบับเดิมของกรมศิลปากร โคลงที่นักเรียนจะได้เรียนนี้จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ลักษณะข้อบังคับของคำประพันธ์โคลงสี่สุภาพ ในด้านวรรณศิลป์หรือความไพเราะ นักเรียนก็จะได้สังเกตถ้อยคำที่ต่างจากที่เราใช้อยู่กันอย่างไรบ้าง โวหารเปรียบเทียบคมคายและสมเหตุสมผลอย่างไร การวางอุปมาอุปไมยให้คู่ขนานกันอย่างมีสมดุล กวีทำได้อย่างประณีตบรรจงเพียงใด เนื้อความในแต่ละบทมีความลึกซึ้งเพียงใด คุณค่าเชิงคติธรรมในเรื่องนั้นมีอยู่อย่างไร นักเรียนอาจลองคาดคะเนผลที่จะได้รับหลังจากการประพฤติปฏิบัติตามสุภาษิตบทใดบทหนึ่งด้วยก็ได้ ทั้งนี้ควรใช้ความคิดใคร่ครวญด้วยเหตุผลของตนเองพิจารณาความคิดเห็นของครูและคนอื่น ๆ ด้วย

อนึ่ง นักเรียนควรสังเกตด้วยว่า โคลง 2 บทแรกเป็นโคลงนำ ยังไม่ใช้ตัวสุภาษิต

โคลงโลกนิติ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

	อัญชฌภรรมเรศร์เรื่อง	รามวงศ์
	พระผ่านแผ่นไฉททรง	สิบทั้
	แสงขี้งสิ่งตดับองค์	โอรพท
	หวังประชานินให้	ย่านแจ้งคำโคลง
	ครรโองโลกนิตินี้	นภนาน
	มีแต่โบราณกาล	เก่าพร้อม
	เป็นสุภนิศสาร	สอนจิต
	กลตั้งสร้อยสอดคล้อง	เวียไว้ในกรรพ
1(3)	ปลาร้าพันห่อด้วย	ใบคา
	ใบก็เหม็นคาวปลา	คละคลั่ง
	คือคนหมู่ไปหา	คบเพื่อน พาลนา
	ได้แต่ร้ายร้ายฟัง	เฟื่องให้เสียพงศ์
2(4)	ใบพ้อพันห่อหุ้ม	กฤษณา
	หอมระรวยรสพา	เพริศด้วย
	คือคนเสพเส่นหา	นักปราชญ์
	ความสุขซาบถาม้วย	คัจไม่กลั่นหอม
3(5)	ผลเคื่อเมื่อสกุไซรั	มิพรรพ
	ภายนอกแดงคุดัน	ชาคบาย
	ภายในย้อมแมลงวัน	หนอนบ่อน
	คุดั่งคนใจร้าย	นอกนั้นคุดาม

- 4(6)   **ชนนุสกุสลังแห่ง**
ภายนอกเห็นหนอหนา
ภายในย้อมรส
สาธุชนนั้นแล   **สาธา**
นั่นแท้
เฒโธ
เลิศด้วยดวงใจ
- 5(8)   **คนพาลผู้บปแท้**
ไปสู่ห่าขมติด
พึงธรรมอยู่เนื่องนิตย์
คือจวกดักข้าว   **ทจริต**
คำเข้า
บ่ซาบ ใจนา
ห่อนรู้สแกง
- 6(10)   **หมูเห็นสีนราชท่า**
กู่สีนทุกพบ
อย่ากลัวท่าอย่าหลบ
ท่าสีนอย่าได้   **ชวนรบ**
ท่าไชว
หลีกจาก กูนา
วากเว้วางหนี
- 7(11)   **สีนราชร้องว่าไอ**
ทราชาดิครันเห็นกู
ถามึงไคร่รบตบ
กูเกลียดมึงกูให้   **พาลหมู**
เกลียดไกล
มึงนาศ เองนา
พ่ายแพ้ยั่ว
- 8(12)   **กบเกิดในสระใต้**
ถาห่อนรู้รสมาลัย
ภุมราอยู่ไกลสถาน
บินโบกมาค้อยค้อย   **บัวบาน**
หนึ่งน้อย
นับโยชน์ ก็ดี
เกลือกเคเล้าเสาวคนธ์

แผนการสอนที่ 6

เรื่อง โคลงโลกนิติ (คาบที่ 2)

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความหมายของโคลงโลกนิติบทที่อ่าน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของโคลงโลกนิติบทที่อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์จากโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
2. นักเรียนบอกการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งในโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
3. นักเรียนจับใจความสำคัญจากโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
4. นักเรียนบอกสาเหตุหรือส่วนอิทธิพลที่ตรงกับโคลงโลกนิติบทที่อ่าน
5. นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง โคลงโลกนิติ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร
จากหนังสือทักษ์สัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 65-68

เนื้อเรื่องย่อ

โคลง บทที่ 9 คนดีมีความอ่อนน้อมข่มสอนง่าย แต่คนชั่วนั้นสอนยากแม้จะลงโทษก็ไม่เกิดผล

โคลง บทที่ 10 งูพิษร้ายแรง แต่เลื้อยช้า ๆ ไม่แสดงอำนาจ แต่แมลงป่องมีพิษน้อยกลับ
ชู่ทางไอ้อวดคน

โคลง บทที่ 11 นักปราชญ์นั้นรักการเล่าเรียน ขยันหาความรู้ แต่คนเกียจคร้านจะเบื่อหน่าย
การเรียน

โคลง บทที่ 12 คนดียอมกล่าวคำสัตย์และรักษาคำสัตย์นั้นไว้ แต่คนชั่วยอมกล่าวแต่ความเท็จ

โคลง บทที่ 13 การนินทานั้นห้ามไม่ได้

โคลง บทที่ 14 คนในหมู่เหล่าเดียวกันย่อมรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน

โคลง บทที่ 15 ผู้เป็นนักปราชญ์ย่อมแสวงหาความรู้ด้วยการฟัง คิด ถาม เขียน อยู่เป็นประจำ

- โคลง บทที่ 16 คนรื้อน้อมมักชอบอวดว่ารู้มาก เปรียบเหมือนนกในกะลาครอบ
- โคลง บทที่ 17 จงขมเสียทรัพย์เพื่อรักษาเกียรติวงศ์ตระกูลไว้ และขมลดศักดิ์ลงมาเพื่อ
ความรู้ ขมเสียรื้ดีกว่าเสียคำสัตย์ ถ้าจะให้เสียสัตย์ก็ขมเสียชีวิตดีกว่า
- โคลง บทที่ 18 การทำลายสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตน แล้วนำเอาสิ่งที่ไร้ประโยชน์มาไว้ข้างตน
- โคลง บทที่ 19 การไม่คิดพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ถ่วงถี่ จะก่อให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย
- โคลง บทที่ 20 มหาสมุทรลึกเพียงใดก็วัดได้ ภูเขาสูงเพียงใดก็วัดได้ แต่จิตใจคนยากที่จะ
หยั่งถึงความลึกของเขาได้
- โคลง บทที่ 21 คนรักกันถึงอยู่ไกลกันก็เหมือนใกล้กัน แต่คนที่เกลียดซึ่งกันถึงอยู่ใกล้ก็เหมือนไกล

คำศัพท์ ส่วนวน ได้แก่

ลับปูรุษ	=	คนดี
ท่ง	=	แท่งเหล็ก
อุก	=	น้ำ
ห่อนเหียน	=	เคยสิ้น
หัน	=	เห็น (ภาษาถิ่นพายัพ)
ลิขิต	=	เขียน
จันท์	=	ไม้จันทน์
จัมบก	=	จำปา
มยุร	=	นกยูง
หว่า	=	ลูกหว่า
คมนา	=	การนับ
ชเล	=	ทะเล

ข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากเรื่อง

1. การอยู่ในสังคมได้ดี ขึ้นอยู่กับการปรับตัวเข้ากับความจริงและสภาพแวดล้อมได้
2. ผู้ฉลาดย่อมเห็นตัวอย่างจากการกระทำของมนุษย์ และทำให้เข้าใจสภาพิตคำสอนต่าง ๆ

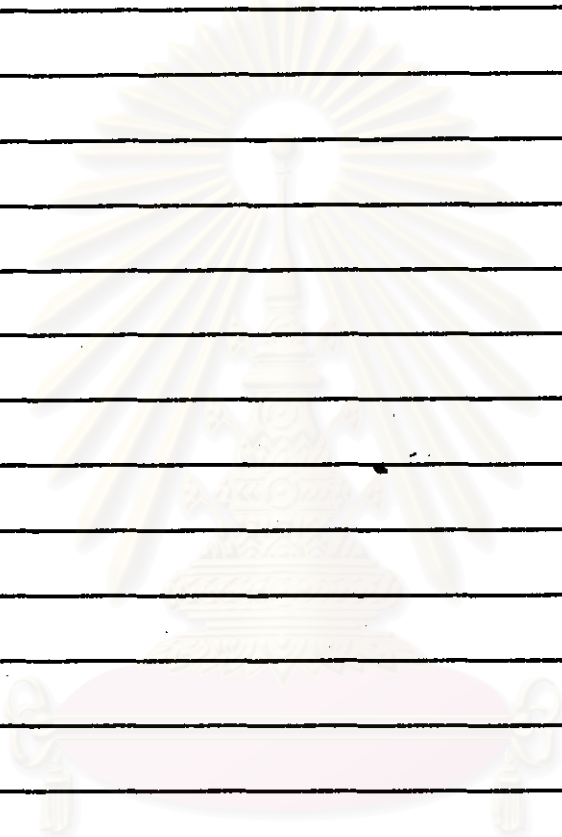
กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำแถบสำนวน "ปัญญาแต่หางอึ่ง", "น้ำขึ้นให้รีบตัก" และ "ไม้หลักปักเลน" มาให้นักเรียนอ่าน แล้วนำนักเรียนสนทนาอภิปราย แล้วโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องโคลงโลกนิติ</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติ บทที่ 9 พร้อม ๆ กัน ครูซักถามนักเรียนถึงความหมายของโคลงโลกนิติ บทที่ 9 ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ แล้วเปรียบเทียบความหมายของโคลงโลกนิติ บทที่ 9 ว่าสอดคล้องกับสำนวน "ไม้อ่อนคดง่าย ไม้แก่คดยาก" 2. ครูแจกบัตรคำศัพท์จากโคลงโลกนิติ บทที่ 9 ให้นักเรียนโดยการสุ่มนักเรียน คนละ 1 บัตรคำ แล้วให้นักเรียนค้นหาความหมายคำศัพท์ แล้วออกมาบอกเพื่อน ๆ หน้าชั้นเรียน และคิดบัตรคำศัพท์นั้นบนกระดาน คำศัพท์ใดนักเรียนบอกความหมายไม่ได้ ครูเฉลยให้ฟัง 3. ครูแบ่งเนื้อเรื่องโคลงโลกนิติบทที่ 9 ออกเป็นช่วง ๆ และแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลากเนื้อเรื่องโคลงโลกนิติ เมื่อแต่ละกลุ่มได้รับเนื้อเรื่องแล้ว 	<p><u>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำแถบสำนวน "ปัญญาแต่หางอึ่ง", "น้ำขึ้นให้รีบตัก" และ "ไม้หลักปักเลน" มาให้นักเรียนอ่านแล้วนำนักเรียนสนทนาอภิปราย แล้วโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องโคลงโลกนิติ</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติ บทที่ 9 ถึงบทที่ 15 เป็นรายบุคคล คนละ 1 บท แล้วให้นักเรียนอ่านในใจบทที่ 16 ถึงบทที่ 20 2. ครูคิดบัตรคำศัพท์บนกระดานแล้วแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย ผลัดกันออกมาบอกความหมายคำศัพท์ กลุ่มใดบอกได้ถูกต้องมากกว่าเป็นผู้ชนะ คำศัพท์ใดนักเรียนบอกความหมายคำศัพท์ไม่ได้ ครูเฉลยให้ฟัง แล้วครูให้นักเรียนช่วยกันถอดความโคลงโลกนิติ บทที่ 9 ถึงบทที่ 15 โดยให้นักเรียนสังเกตการเปรียบเทียบในโคลงโลกนิติแต่ละบท แล้วบอกการเปรียบเทียบที่ปรากฏในโคลงโลกนิติ ครูติชมและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกสำนวนสุภาษิตที่มีความหมายสอดคล้องกับโคลงโลกนิติ บทที่ 9 ถึงบทที่ 15 ครูสรุปจากนั้นสุ่มนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ถอดความและบอกการเปรียบเทียบในโคลงโลกนิติ

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>วัตถุประสงค์ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> อธิบายความหมายของโคลงโลกนิติ บทที่ได้รับมอบหมาย จับใจความสำคัญของโคลงโลกนิติ บอกส่วนวนสุภาษิตที่มีความหมายสอดคล้องกับโคลงโลกนิติ จากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน ครูกล่าวชื่นชมและแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ ครูสุ่มนักเรียนเป็นรายบุคคล ออกมาบอกการเปรียบเทียบที่ปรากฏในโคลงโลกนิติ บทที่อ่าน และให้นักเรียนบอกส่วนวนสุภาษิตที่สอดคล้องกับโคลงโลกนิติบทที่อ่าน ครูกล่าวชื่นชมและอธิบายเพิ่มเติม ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าที่ได้รับจากโคลงโลกนิติบทที่อ่าน ครูกล่าวสรุปเพิ่มเติม 	<p>ตั้งแต่บทที่ 16 ถึงบทที่ 20 ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูให้นักเรียนช่วยกันจับใจความสำคัญจากโคลงโลกนิติบทที่ 9 ถึงบทที่ 20 ครูสรุป ครูคิดแผนภูมิโคลงโลกนิติ บทที่ 21 ให้นักเรียนอ่านพร้อม ๆ กัน แล้วให้นักเรียนจับคู่ถอดความโคลงโลกนิติบทที่ 21 เป็นร้อยแก้ว โดยให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันพิจารณาคุณค่าศัพท์ส่วนวนิเทศที่ทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายโคลงโลกนิติบทที่ 21 ไม่ชัดเจน หรือยากแก่การเข้าใจ ให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันคิดหาถ้อยคำใหม่ที่เข้าใจง่ายแต่ยังคงสื่อความหมายเดิมมาใช้แทนคำศัพท์ส่วนวนเดิม เมื่อได้ถ้อยคำใหม่ตามที่ต้องการแล้วให้นักเรียนจดบันทึกไว้ ครูให้นักเรียนทุกคนเรียบเรียงโคลงโลกนิติบทที่ 21 เป็นร้อยแก้ว โดยใช้ถ้อยคำใหม่ที่นักเรียนคิดไว้ แล้วเขียนลงในกระดาษร่างของนักเรียน แล้วครูสุ่มนักเรียนออกมารายงานหน้าชั้นเรียนให้เพื่อน ๆ ฟัง และสุ่มนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของเพื่อน ถึงข้อดีและข้อบกพร่อง ครูชื่นชมและสรุปเพิ่มเติม แล้วครูให้นักเรียนคัดลอกใจความของโคลงโลกนิติ บทที่ 21 ที่นักเรียนได้เรียบเรียงและปรับปรุงแก้ไขแล้วลงสมุดแบบฝึกหัดด้วยส่วนวนของนักเรียนเองนำส่งครูตรวจ แล้วครูสุ่มนักเรียนออกมาแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่า
<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปส่วนวนสุภาษิตที่ได้จากโคลงโลกนิติบทที่อ่าน ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดเกี่ยวกับคุณค่าที่ได้จากโคลงโลกนิติบทที่อ่าน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่อง ในหัวข้อ 	

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p data-bbox="317 442 583 485">"ความสามารถของฉัน"</p> <p data-bbox="248 576 554 619"><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol data-bbox="282 640 685 810" style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 2. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น 3. จากการตรวจแบบฝึกหัด <p data-bbox="263 832 506 874"><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol data-bbox="282 895 460 1066" style="list-style-type: none"> 1. แถบสำนวน 2. บัตรคำศัพท์ 3. ฉลากเรื่อง 	<p data-bbox="827 442 1362 676">ของโคลงโลกนิติบทที่อ่าน แล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าที่ได้รับจากโคลงโลกนิติบทที่อ่าน ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p data-bbox="827 761 911 804"><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol data-bbox="827 832 1362 1385" style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนพูดเรียบเรียงความหมายสำนวน สำนวนที่ได้สอดคล้องกับโคลงโลกนิติบทที่อ่าน ด้วยภาษาของนักเรียน หน้าชั้นเรียน 2. ครูให้นักเรียนถอดความโคลงโลกนิติบทที่อ่านเป็นร้อยแก้ว ด้วยภาษาของนักเรียน หน้าชั้นเรียน 3. ครูสรุปเพิ่มเติมแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยให้เขียนเล่าเรื่อง ในหัวข้อ "ความสามารถของฉัน" <p data-bbox="827 1481 1137 1523"><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol data-bbox="860 1544 1268 1715" style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 2. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น 3. จากการตรวจแบบฝึกหัด <p data-bbox="827 1800 1071 1842"><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol data-bbox="860 1864 1246 2034" style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำศัพท์ 2. แถบสำนวน 3. แผนภูมิโคลงโลกนิติ บทที่ 21

แบบฝึกหัด ให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่อง ในหัวข้อเรื่อง "ความสามารถของฉัน"

Blank lined paper for writing the story.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โคลงโลกนิติ

(ตอนที่ 2)

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

9(14)	ไม้ค้อมมีลูกน้อม คือสัปบุรุษสอนตาม ไม้ผู้ตั้งคนทราวม ตัดก็หักแหลกแล้	นวยงาม ง่ายแก่ สอนยาก หอนร้อโดยตาม
10(21)	นาคคพิขเพียง เลือกท่าเตโช พิน้อยหญิงโยโส ชูแต่หางเองอ้า	สุริโย เข้มช้า แมลงป่อง อวดอ้างฤทธิ
11(22)	ความรู้ผู้ปราศย์กิน ฝนทั้งเท่าเข็มเพียร คนเกยจเกลียดหน้าขเวียน กลอุทกในตะกร้า	รักเรียน ผ่านหน้า วนจิต เปี่ยมล้นฤทธิ
12(24)	งาสารฤาหอนเห็น ค้ำกล่าวสาธุชนยืน ทูลชนกล่าวคำเ็น หัวเต่าขาวแล้วสิ้น	หคคิน อย่างนั้น คำเล่า เล่นล้นทูลชน
13(39)	ห้ามเพลิงไว้อย่าให้ ห้ามสุริยแสงจันทร์ ห้ามอายุให้หัน ห้ามตั้งนี้ไว้ได้	มีควัน ส่องไซรั คืนเล่า จึงห้ามภินทา

- 14(47)   ตื่นงูงูไชร้หาก   เห็นกัน
 หนีโกโก้สำคัญ   ไกรู้
 หนีโจรต่อโจรหัน   เห็นเล่ห์ กั้นนา
 เชิงปราชญ์ฉลาดกว่าผู้   ปราชญ์รู้เชิงกัน
- 15(54)   เว้นวิจารณ์ว่างเว้น   สดับฟัง
 เว้นที่ถามอันยัง   ไปรู้
 เว้นเล่าลือตลั้ง   เกตว่าง เว้นนา
 เว้นตั้งกล่าวว่ามี   ปราชญ์ได้ฤณี
- 16(56)   รั้น้อยว่ามารู้   เริงใจ
 กลกบเกิดอยู่ใน   สระจ้อย
 ไปเห็นชเลไกล   กลางสมุทร
 ชมว่าน้ำบ่อน้อย   มากล้ำลึกเหลือ
- 17(67)   เสียสินสงวนศักดิ์ไว้   วงศ์หงส์
 เสียศักดิ์สู่ประสงค์   สิ่งรู้
 เสียรู้เร่งดำรง   ความสัจย์ ใวันา
 เสียสัจย์อย่าเสีย   ชิน้วยมรณา
- 18(68)   คัดจันท์หม่อมวังไม้   จ้มบก
 แปลงปลุกหนามลามรก   รอบเรือ
 ข่าหงษ์มยุรนา   กระเหว่า เสียนา
 เลียงหมูกากันเนื้อ   ว่ารู้ลลา
- 19(70)   น้ำเคียวขุ่นว่าเงี้ยว   ยุงตาม
 ทรายเหลือบหางขุ่นงม   ว่าหน้า
 คาทรายขิงนิลวาม   พรายเพชร
 ลิงว่าหน้าหวังหน้า   หน้าคินโตคตาม

20(75)	พระสมุทรสุดสกลัน สายดั่งกิ่งทอศมา เขาสูงอาจวิควา จิตภณขนิไชร	คณา หยั่งได้ กำหนด ยากแท้หยั่งถึง
--------	--	--

21(86)	รักกันอยู่ชอนฟ้า เสนออยู่หอแห่งเดียว ชังกันแปลเหลือว เหมือนชอนฟ้ามาบ้อง	เขาเขียว ร่วมห้อง ดาต่อ กันนา ป่าไฉนบ้าง
--------	---	---

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 7

เรื่อง โคลงโลกนิติ (คาบที่ 3)

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายโคลงโลกนิติบทที่อ่าน
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของโคลงโลกนิติบทที่อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายคำศัพท์จากโคลงโลกนิติได้
2. นักเรียนจับใจความสำคัญจากโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
3. นักเรียนเล่าเรื่องราวหรือประสบการณ์ของนักเรียนมาเทียบกับข้อความจากโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
4. นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าที่ได้จากโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้
5. นักเรียนบอกส่วนฐานคติตรงกับโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง โคลงโลกนิติ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระเดชาดิศร
จากหนังสือทักษิณสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 68-70

เนื้อเรื่องย่อ

- โคลง บทที่ 22 คนมีสันดานชั่วร้ายถึงเราจะทำความดีต่อเขาเพียงใดก็จะไม่ได้รับความดีตอบ
- โคลง บทที่ 23 แม้จะมีความรู้มาก แต่ขาดคนค้าชูสนับสนุนย่อมไม่เจริญก้าวหน้า
- โคลง บทที่ 24 การปฏิบัติกิจใด ๆ นั้นต้องมีความซื่อสัตย์เพียรและฝึกฝนอยู่เสมอจึงจะประสบผลสำเร็จ
- โคลง บทที่ 25 การผูกใจดีคนนั้น ผูกด้วยอะไรก็ไม่แน่นเท่าผูกด้วยไมตรี
- โคลง บทที่ 26 ให้เอาชนะคนโกรธด้วยไมตรี ชนะคนชั่วด้วยความดี ชนะคนโหดด้วยการแบ่งปันทรัพย์ให้ และชนะคนพูดเท็จด้วยคำจริง
- โคลง บทที่ 27 นักปราชญ์ยกย่องผู้ชนะใจตนเองว่า เป็นผู้ชนะที่แท้จริง

- โคลง บทที่ 28 ความรู้มีค่ากว่าทรัพย์สินทั้งปวง เพราะจะอยู่กับเราไปจนวันตาย
ไม่มีใครแย่งชิงไปได้
- โคลง บทที่ 29 โทษผู้อื่นเพียงเล็กน้อย ก็คอยนิทาไม่หยุด แต่โทษคนที่หนักกว่ากลับพยายาม
ปกปิด
- โคลง บทที่ 30 เมืองใดที่ผู้ปกครองอยู่ในธรรมประชาชนย่อมเป็นสุข
- โคลง บทที่ 31 บุคคลใดที่ไม่เลี้ยงดูบิดามารดาในยามชราย่อมได้รับภัยพิบัติถึงตัว
- โคลง บทที่ 32 ดอกไม้จะส่งกลิ่นหอมตามลม แต่ความดีของทุกคนก็ถึงใจเกิดและไกล
- โคลง บทที่ 33 ทำดีย่อมได้ผลดีเป็นเงาคามตัว ทำชั่วย่อมได้ผลชั่วเป็นเงาคามตัวเช่นกัน
- โคลง บทที่ 34 จงระงับเวรกรรมด้วยการไม่ก่อเวรกรรมเพิ่มขึ้นอีก
- โคลง บทที่ 35 มารยาทบอกถึงนิสัยตระกูล คำพูดบอกให้รู้ว่าโง่หรือฉลาด

คำศัพท์ ส่วนวน ได้แก่

ฉัพพัญญู	=	พระพุทธรูปเจ้า
ใจฉกรรจ์	=	ใจโหดเหี้ยม
อนันต์	=	มากมาย
เชียร	=	นักปราชญ์ ผู้รู้
ทพฺล	=	อ่อนแอ ผู้มีกำลังน้อย
ภาณุมาศ	=	พระอาทิตย์
บงกช	=	ดอกบัว
ดวงศศิ	=	ดวงจันทร์
ไพธม	=	ไพธมรก
หิง	=	นาน
เก้า	=	จนกระทั่ง
มล้าง	=	ล้าง ทำให้หมดสิ้น
เมรุ	=	เขาพระสุเมรุ
ประทุษร์	=	ทำร้าย ทำผิด

ข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากเรื่อง

1. การอยู่ในสังคมได้ดีนั้น ขึ้นอยู่กับการปรับตัวเข้ากับความจริงและสภาพแวดล้อมได้
2. ผู้ฉลาดย่อมเห็นตัวอย่างจากกระทำของมนุษย์ และทำให้เข้าใจสภาพคุณค่าสอนต่างๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำเรื่องราวที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์ มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วครูให้นักเรียน สนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวที่ครูนำมาเล่าให้ฟัง แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องโคลงโลกนิติ</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำเรื่องราวที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์ มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วครูให้นักเรียน สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ครูนำมาเล่าให้ฟัง แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องโคลงโลกนิติ</p>
<p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูคิดแผนภูมิโคลงโลกนิติ บทที่ 22 แผนภูมิจำกัดพร้อมความหมายคำศัพท์ และ แผนภูมิใจความโคลงโลกนิติที่เป็นร้อยแก้ว ให้นักเรียนดู แล้วครูอธิบายให้นักเรียนฟัง 2. ครูให้นักเรียนเป็นรายบุคคลให้อ่าน โคลงโลกนิติ พร้อมทั้งบอกความหมายคำศัพท์ และใจความสำคัญของโคลงโลกนิติ ตั้งแต่ บทที่ 22 ถึงบทที่ 35 คนละ 1 บท ครูติชม และสรุปเพิ่มเติม 3. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกสำนวน หรือ สุภาษิตที่มีความหมายสอดคล้องกับโคลงโลกนิติ ตั้งแต่ บทที่ 22 ถึงบทที่ 35 พร้อมทั้งอธิบาย 	<p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียน 6 คน โดยการจับฉลาก ชื่อนักเรียน แล้วแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายละ 3 คน ฝ่ายแรกครูแจกบัตรบทโคลง โลกนิติ บทที่ 22 ถึงบทที่ 24 คนละ 1 บท ฝ่ายหลังครูแจกบัตรบทโคลงที่ถอดคำประพันธ์ เป็นร้อยแก้ว คนละ 1 เรื่อง แล้วให้นักเรียน ที่ได้รับบทโคลงที่ถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้ว ออกมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง แล้วให้นักเรียนที่ ได้รับบัตรบทโคลงที่มีเนื้อความตรงกับร้อยแก้ว ที่เพื่อนอ่าน ออกมาอ่านโคลงโลกนิติเป็น ทำนองเสนาะ ครูสรุป แล้วครูให้นักเรียนเป็น รายบุคคลอ่านโคลงโลกนิติบทที่ 25 ถึงบทที่ 34

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>ความหมายสำนวน สุภาษิตนั้น ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูยกตัวอย่างเรื่องราวมาเทียบกับข้อความในโคลงโลกนิติบทที่ 22 แล้วครูลุ่มนักเรียนโดยการจับฉลากชื่อนักเรียน 3-5 คน ออกมาเล่าเรื่อง อาจเป็นเรื่องที่นักเรียนพบเห็นหรือประสบการณ์ของนักเรียนเอง มาเทียบกับข้อความในโคลงโลกนิติบทหนึ่ง ครูกล่าวชมเชยและสรุปเพิ่มเติม</p> <p>5. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าที่ได้จากโคลงโลกนิติบทที่อ่าน ครูสรุปเพิ่มเติม</p>	<p>2. ครูตีบทคำศัพท์จากโคลงโลกนิติ บทกระดาน แล้วลุ่มนักเรียนบอกความหมายคำศัพท์ ครูสรุปความหมายคำศัพท์ แล้วให้นักเรียนช่วยกันถอดความโคลงโลกนิติ บทที่ 25 ถึงบทที่ 34 ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม และแบ่งโคลงโลกนิติ บทที่ 25 ถึงบทที่ 34 ให้นักเรียนกลุ่มละ 2 บท แล้วให้นักเรียนตั้ง</p>
<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญจากโคลงโลกนิติบทที่อ่านได้</p> <p>2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าที่ได้จากโคลงโลกนิติบทที่อ่าน</p> <p>3. ครูให้นักเรียนเขียนอธิบายข้อความที่ครูกำหนดให้</p>	<p>บทที่ได้รับได้รับ</p> <p>2. เล่าเรื่องหรือประสบการณ์ของนักเรียนมาเทียบกับข้อความในบทโคลงโลกนิติบทใดบทหนึ่ง ที่ได้รับ โดยเล่าสั้น ๆ</p> <p>3. บอกสำนวนสุภาษิตที่ความหมายสอดคล้องกับโคลงโลกนิติบทที่ได้รับ แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน ครูติชมและสรุปเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าที่ได้จากโคลงโลกนิติบทที่อ่าน ครูสรุปเพิ่มเติม</p>
<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <p>1. สังเกตการร่วมกิจกรรม</p> <p>2. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น</p> <p>3. จากการตรวจผลงานนักเรียน</p>	<p>4. ครูคิดแผนภูมิโคลงโลกนิติ บทที่ 35 แล้วให้นักเรียนจับคู่กันฝึกถอดความโคลงโลกนิติทั้ง 2 บทเป็นร้อยแก้ว โดยให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันถอดความโดยใช้ถ้อยคำใหม่ที่สื่อความหมายให้เข้าใจง่ายขึ้น แต่ยังคงสื่อ</p>

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>สื่อการเรียนรู้การสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนภูมิบทโคลงโลกนิติ 2. แผนภูมิบทโคลงโลกนิติที่เป็นร้อยแก้ว 3. แผนภูมิแสดงคำศัพท์และความหมาย 	<p>ความหมายเดิม เมื่อได้ถ้อยคำใหม่ตามที่ ต้องการแล้ว ให้นักเรียนบันทึกลงในกระดาษร่าง ของนักเรียน</p> <p>5. ครูให้นักเรียนเรียบเรียงใจความโคลง โลกนิติ บทที่ 35 เป็นร้อยแก้ว โดยใช้ ถ้อยคำใหม่ที่นักเรียนคิดไว้แล้วเขียนลงใน กระดาษร่างของนักเรียนด้วยสำนวนของ นักเรียนเอง แล้วครูสุ่มนักเรียนออกมาราย งานหน้าชั้นเรียน และสุ่มนักเรียนแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของเพื่อนที่ออกมารายงาน ถึงข้อดีและข้อบกพร่อง ครูติชมและสรุปเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนคัดลอกใจความของโคลง โลกนิติ บทที่ 35 เป็นร้อยแก้ว ตามที่นักเรียน ได้เรียบเรียงและปรับปรุงแก้ไขแล้วลงสมุด แบบฝึกหัดนำส่งครูตรวจ</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมาย คำศัพท์ สำนวน สุภาษิตของโคลงโลกนิติบทที่อ่าน 2. ครูให้นักเรียนถอดความ โคลงโลกนิติ บทที่อ่านเป็นร้อยแก้ว ด้วยภาษาของนักเรียน หน้าชั้นเรียน 3. ครูสรุปแล้วให้นักเรียนเขียนเรียบเรียง ความหมายของข้อความที่ครูกำหนดให้เป็น ความเรียงร้อยแก้ว

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
	<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 2. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น 3. จากการตรวจผลงานของนักเรียน <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรภาพโคลงโลกนิติ 2. บัตรใจความโคลงโลกนิติที่เป็นร้อยแก้ว 3. แผนภูมิโคลงโลกนิติ บทที่ 35 4. ฉลากชื่อนักเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด ให้นักเรียนเขียนอธิบายความหมายข้อความที่กำหนดให้

" ความรู้ยังได้
เป็นที่ชนพำนัก

สันศักดิ์
นอบน้อม"

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โคลงโลกนิติ

(คาบที่ 3)

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

22(87)	ให้ท่านท่านจักให้ นบท่านท่านจักปอง รักท่านท่านควรครอง สามสิ่งนี้เว้นไว้	ตอบสนอง นอบไหว้ ความรัก เรามา แต่ผู้ทรน
23(88)	แม้มีความรู้ตั้ง ก็มีคนชู้ หัวหวนคำเมืองครู ทองบ่รองรับสน	สัทธัญญ ห่อนชู้ คาโลก ห่อนแก้วมณีศรี
24(96)	เจ็ดวันวันคิดข้อม อักษรห้าวันหนี สามวันจากนารี วันหนึ่งวันล้างหน้า	คนตรี เป็นช้ำ เป็นอื่น ยับเส้าศรีทอง
25(99)	ใครจักผูกโลกแม่ เหล็กเท่าลำตาลตึง มนต์ยาถูกนางหึง ผูกเพื่อไมตรีนั้น	รัตรึง ไปนั้น นายเสียม แน่นเท่าวันตาย
26(102)	ผจญคนมักโกรธด้วย ผจญคนทรนคติ ผจญคนจิตโลมมี ผจญอัสถีย์ให้ขี้	ไมตรี ตอตั้ง ทัพย์เพื่อ แผ่นนา หยุดด้วยสัจยา

27(104)	คนใจคนหนึ่งผู้ เดียวมาคนอนันต์ ไปปานบุรุษอัน เขียวท่งเงินยอแล้	ใจฉกรรจ์ หนักแก่ ผจญจิต เองนา ว่าผู้มีชัย
28(114)	ความรู้ขึงล้ำ คิดค่าควรเมืองนับ เพราะเหตุจกอยู่กับ โจรจักเบียนมาได้	สิบทรัพย์ ยิงไซรั กายอาด- มานา เร่งรู้เรียนเอา
29(169)	โทษท่านผู้น่าเพียง บองตดิณินินทา โทษคนเท่าหมา บ้องปิดคิดซ่อนเร้น	เมล็ดงา นอนวัน หนักยิ่ง เรื่องร้ายหายสูญ
30(176)	ราชาธิราชน้อย อำมาตย์เป็นบรรทัด ผูกวางอยู่ศรีสวัสดิ์ เมืองดั่งนี้เลิศแล้	งามล้ำ ถ่องแท้ ทุกเมื่อ ไพรฟ้าเปรมปรีย์
31(210)	คนใจละพ้อทั้ง ยันกพลชรา ชับโล่ไปมีปรา- คนดั่งนี้ฤาแคล้ว	มารดา ภาพแล้ว นิเนตร คลาตพันภัยอัน
32(232)	หอมกลิ่นดอกไม้มี่ หอมแก้ลมตามฤา หอมแห่งกลิ่นกล่าวคือ หอมสุดหอมสะท้าน	ไม้ถื่อ กลับย้อน ศิลสัทย์ น้า ทิวไกลไกลถึง

33(233)	ทำบุญแต่งให้ คือตั้งเงาตามตน ผู้ทำสิ่งอกุศล ศุจจักร เกวียน เวียนแล้	เห็นผล คิดแท้ กรรมคิด ตามนา ไล่ต้อนคืนโค
34(257)	น้ำแฉกมล้างสิ่งเหน้า มล้างอุทกบวิสุทธิ คนเวรต่อเวรประทุษ เอาอเวรระงับหงาย	โตนหยุด เสื่อมร้าย ทวิโทษ อาจสิ้นสูญเวร
35(275)	กำนบับอกกลักตน มรรยาทส่อสันดาน โอดฉลาดเพราะคำชาน หย่อนญาเหี่ยวแห้งเรือ	ชลดชาร ชาติเชื้อ ควรรทราบ บอกร้ายแสดงคืน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 8

เรื่อง สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า (ตอนที่ 1)

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนบอกลักษณะนิสัยตัวละครจากเรื่องที่อ่านได้
5. นักเรียนบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) จากหนังสือ
ทักษิณพันธ์ เล่ม 3 หน้า 78-81

ที่มาของเรื่อง นักปราชญ์จีนคนหนึ่งเลือกเอาพงศาวดารตอนหนึ่งมาแต่งขึ้น เพื่อจะใช้เป็น
ตำราสำหรับศึกษาอุบายการเมืองและการสงคราม แต่งได้มากมายจนเป็นที่
ยอมรับของชาติอื่น ๆ ด้วย จึงมีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ และแปลเป็น
ภาษาไทยราว พ.ศ. 2345 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
มหาราช

เนื้อเรื่องย่อ

เวลาประมาณสามยาม เล่าปีกับเตียวหุยนำทหารสองพันออกต่อสู้กับกอง
ทัพโจโฉจนรุ่งสว่าง เมื่อเล่าปีหนีมาไกลแล้ว เหลือทหารติดตามประมาณ
ร้อยคน ครบครวัของเล่าปีและราษฎรกระจัดกระจายไป เตียวหุยคิดว่า
จูล่งไม่ชื่อต่อเล่าปี แต่ว่าเล่าปีไม่เชื่อ ทำให้เตียวหุยโกรธรีบนำทหารไป
ตามจูล่ง ฝ่ายจูล่งสู้รบอยู่กลางกองทัพโจโฉ เสาหาครบครวัเล่าปี

โดยไม่คำนึงถึงชีวิต ได้แสดงความสามารถในการรบและได้ช่วยเหลือ
นางกำนัลยีนและเอาเต้าออกมาได้ ส่วนนางบิณุยีนกระโดดบ่อน้ำฆ่าตัวตาย
เพื่อไม่ให้เป็นการระแ่งงูล่งในการพาเอาเต้าฝ่าทัพโจออกไป

คำศัพท์ ส่วนวน ได้แก่

สามยาม	=	ประมาณสาม
พิเคราะห์	=	ใคร่ครวญ
ผงคลี	=	ฝุ่น
ทวน	=	อาวุธชนิดหนึ่งคล้ายหอก แต่เรียวเล็กกว่า
เพลง	=	กระบวนทำรำดาบรำทวน
ทหารเลว	=	ทหารที่มีความสามารถต่ำ
ปลงฐูระ	=	มอญหน้าทึ
หนักหน่วง	=	ทำให้ช้า ดึงถ่วงไว้
โทรมไปด้วยโลหิต	=	เปียกชุ่มไปด้วยโลหิต

ลักษณะนิสัยตัวละคร

เล่าปี	=	เป็นคนรักและห่วงใยราษฎรและทหารมากกว่าตัวเองและ ครอบครัว
เตียวหุย	=	เป็นคนหุเบา ขาดเหตุผล โกรธง่าย
จูล่ง	=	เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดี มีความกล้าหาญ มีฝีมือในการรบ และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่
นางบิณุยีน	=	เป็นคนมีความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว และมีความเสียสละ

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

1. แสดงให้เห็นคุณสมบัติของนักรบ จะต้องมีความซื่อตรงและรักษาสัตย์
2. แสดงให้เห็นคุณสมบัติของภรรยานายทัพ ที่ยอมตายดีกว่าให้ทหาร
ต้องฝ้ายันครายเพราะตน และห่วงใยบุคคลที่มีความสำคัญต่อบ้านเมือง
ยิ่งกว่าตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูเปิดวิดีโอเรื่องสามก๊กให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสนทนาถึงตัวละครในเรื่อง แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องสามก๊ก ตอน จูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเล่าความเป็นมาของเรื่องสามก๊ก ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความเป็นมาของเรื่องสามก๊ก 2. ครูคิดบัตรคำศัพท์จากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายคำศัพท์ ครูสรุป 3. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องสามก๊ก ตอน จูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า เป็นรายบุคคล จนจบ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ครูอธิบายเพิ่มเติม 4. ครูให้นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า ในแต่ละข้อความ เป็นรายบุคคล ครูสรุปใจความสำคัญจากเรื่องเพิ่มเติม 5. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายลักษณะนิสัยตัวละครจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า และให้นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะ 	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูเปิดวิดีโอเรื่องสามก๊กให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสนทนาถึงตัวละครในเรื่อง แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องสามก๊ก ตอน จูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเล่าความเป็นมาของเรื่องสามก๊ก ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอ่านเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า เป็นรายบุคคล 2-3 คน คนละ 1 ข้อความ แล้วให้นักเรียนอ่านในใจ ข้อความส่วนต่อไปจนจบ 2. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์พร้อมความหมายแล้วให้นักเรียนออกมาเขียนคำศัพท์พร้อมความหมายบนกระดาน ครูสรุปเพิ่มเติม แล้วแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย ผลัดกันออกมาตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องให้อีกฝ่ายตอบ ฝ่ายละ 5 คำถาม ครูสรุปเนื้อเรื่องเพิ่มเติม 3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน เป็น 5 กลุ่ม แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ปฏิบัติดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. จับใจความสำคัญจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า 2. บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องสามก๊ก ตอน จูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>นิสัยตัวละครจากเรื่องตอนที่อ่าน</p> <p>6. ครูให้นักเรียนออกมาบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากเรื่อง สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</p> <p>2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะนิสัยตัวละครจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</p> <p>3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</p> <p>4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยให้เขียนเรียงความแสดงความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง "นางบิณฑินผู้กล้าหาญ"</p>	<p>แล้วให้ตัวแทนนักเรียนออกมารายงานตามหัวข้อที่ครูกำหนด ครูสรุปเพิ่มเติม แล้วครูให้นักเรียนบอกลักษณะนิสัยตัวละครจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</p> <p>4. ครูแจกเอกสารข้อความจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า ให้นักเรียนทุกคน 1 ข้อความ แล้วให้นักเรียนหาคำศัพท์สำนวนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือคิดว่าควรจะใช้ ถ้อยคำใหม่ที่เข้าใจง่ายมาแทนที่ แต่ยังคงสื่อความหมายเดิม โดยครูคอยให้คำแนะนำ เมื่อนักเรียนได้ถ้อยคำใหม่ที่ต้องการแล้ว ให้นักเรียนบันทึกลงในกระดาษร่างของนักเรียน</p> <p>5. ครูให้นักเรียนรวบรวมเรื่องราวจากข้อความที่ครูแจกให้ โดยใช้ถ้อยคำที่นักเรียนคิดไว้ แล้วบันทึกไว้ในกระดาษร่างของนักเรียน แล้วให้นักเรียนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน ครูติชมและแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วครูให้นักเรียนคัดลอกเรื่องราวจากข้อความที่นักเรียนบันทึกไว้ในกระดาษร่างลงในเอกสารข้อความที่ครูแจกให้ด้วยสำนวนของนักเรียน นำส่งครูตรวจ</p>
<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการตอบคำถาม 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. จากการตรวจแบบฝึกหัด 	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายคำศัพท์จากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์เรื่องสามก๊ก 2. บัตรคำศัพท์ 	<ol style="list-style-type: none"> 2. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปและเรียบเรียงเนื้อเรื่องจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า ด้วยภาษาของนักเรียน 3. ครูให้นักเรียนเขียนเรียบเรียงเหตุการณ์ตอนที่นักเรียนชอบจากเรื่อง ด้วยภาษาของนักเรียน แล้วนำส่งครูตรวจ ถ้าทำไม่เสร็จให้นักกลับไปทำที่บ้าน แล้วนำส่งภายหลัง 4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยให้เขียนเรียงความแสดงความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง "นางบิฮุนอินผู้กล้าหาญ" <p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการตอบคำถาม 2. สังเกตการรายงานหน้าชั้น 3. จากการตรวจแบบฝึกหัด <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์เรื่องสามก๊ก 2. เอกสารข้อความจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

สามก๊ก

ตอน จูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า

เจ้าพระยาพระคลัง (หน)

ครั้นเวลาประมาณสามยาม เล่าปี่ไถยขึ้นเสียงคนโห่ร้องอ้ออิงคะนิงมาทางทิศเหนือ ดั่งหนึ่งแผ่นดินจะถล่มก็ตกใจ จึงชี้หน้าคุมทหารสองพันยกออกไปพบทัพโจโฉโดยคดมา เล่าปี่ก็ขับทหารเข้าสู้รบกันเป็นสามารภ ทหารโจโฉก็ล้อมเล่าปี่เข้าไว้ เดียวหุยเห็นว่าเล่าปี่เข้าอยู่ในกลางทหารโจโฉดั่งนั้นก็ฝักทหารเข้าไปช่วยเล่าปี่ ๗ ทัพคั่งนั้นก็รบหักคดมาเดียวหุยออกมาด้านตะวันออก พอบุนเพ่งคุมทหารมาก้าวสกัดหน้าไว้ เล่าปี่จึงชี้หน้าขึ้นหน้าร้องคำบุนเพ่งว่า อ้ายทรยศต่อเจ้า ยังมีหน้ามาเข้ากับโจโฉอีกเล่า บุนเพ่งไถยดั่งนั้นก็มีความอายไม่อาจรอนหน้าเล่าปี่อยู่ได้ ก็คุมทหารพากันไป

ฝ่ายทหารโจโฉก็คั่งนั้นก็ไล่ติดตามเล่าปี่มา เล่าปี่และเดียวหุยสองคนพี่น้องก็ช่วยกันรบพุ่งด้านทานรามาจนเวลารุ่งสว่างขึ้น ครั้นทหารโจโฉห่างออกไปไกลแล้วก็หยุดพักทหารอยู่เห็นทหารเหลือคดมาด้วยนั้นประมาณร้อยหนึ่ง และครอบครัวอพยพของตัวแลอาพาประชาราษฎรทั้งปวงกระจัดพลัดพรายกันไป เล่าปี่ก็ร้องให้ ว่าคนทั้งหลายนพาพลอยฉิบหายล้มตายเพราะเราผู้เดียว ทั้งบุตรภรรยาครอบครัวของเราจะตายอยู่ที่แห่งใดก็มีให้เห็นแก่ตา และเมื่อเล่าปี่ลงนั่งหยุดร้องไห้อยู่ที่นั่น พอบิฮองต้องอาวูฮาคเจ็บเป็นหลายแห่ง ตัวนั้นโกรมนไปด้วยโลหิต วิ่งเข้ามาบอกว่าบัดนี้จูล่งเอาใจออกห่างไปเข้าด้วยโจโฉแล้ว เล่าปี่ไถยดั่งนั้นก็กลัวเอาบิฮองว่า ท่านนี้หาความพิเคราะห์มิได้ อันจูล่งมีความสัตย์ซื่อรักใคร่เราเป็นอันมากซึ่งจะไปอยู่ด้วยโจโฉนั้นอย่าสงสัยเลย

เดียวหุยจึงว่า แด่ก่อนเขาเห็นหน้าพอจะเป็นที่พำนักได้ และบัดนี้เราพี่น้องถึงอัปจนแล้ว เขาจึงเอาใจออกห่างกระมัง เล่าปี่จึงว่า น้ำใจจูล่งนั้นสัตย์ซื่อแน่นอนนัก จึงคิดดูเมื่อครั้งกวนอูไปอยู่ด้วยโจโฉออกฆ่ากันเหลืองบุนทิวเสีย เจ้าก็สงสัยว่าพี่เอาใจออกห่างไปอยู่ด้วยโจโฉ จนถึงจะฆ่ากันเสีย แลครั้งนี้ถึงมาครว่าจูล่งจะไปอยู่ด้วยโจโฉจริง ศิรายุจะมีเหตุจึงไปอันจูล่งนั้นเห็นจะไม่ทิ้งพี่เสียเป็นอันคง เดียวหุยไม่เชื่อมีความโกรธหนัก จึงคุมทหารม้ายี่สิบรีบกลับไปจะให้พบจูล่ง ครั้นถึงต้นสะพานเตียงบันกั๊ว จึงเห็นปาอันหนึ่งอยู่ข้างทิศตะวันออกก็พาทหารเข้าไป จึงตัดกิ่งไม้มาผูกหางม้าเข้าแล้วสั่งว่า ถ้าเห็นกองทัพโจโฉโดยคดมา จงตีฆาให้วิ่งวกเวียนไปในป่าให้ผงคัลฟุ้งคดบขึ้น กองทัพโจโฉไม่รู้ก็จะสำคัญว่าข่มคนอยู่ในป่าเป็นอันมาก เดียวหุยสั่งทหารดั่งนั้นแล้วก็ขับม้ามาขึ้นถ้อยทวนสกัดอยู่ต้นสะพาน

ฝ่ายจูล่งเข้ารบตะลุมบอนอยู่ในกลางกองทัพโจโฉ คิดลอบออกมาแล้วกลับตีกลับเข้าไป
เสาะหาเล่าปี่และครอบครัวทั้งปวงมิได้พบ ก็คิดลอบเข้าออกขุนนางอยู่แต่เวลายามหนึ่งจนรุ่ง
สว่างขึ้น จูล่งจึงคิดว่าเสาะหาเล่าปี่ไม่พบ ทั้งครอบครัวก็หายไประการใดมิได้รู้
และเล่าปี่ปลงธุระไว้แก่เราให้รักษาบุตรภรรยา มาให้หายเสียวนท่ามกลางกองทัพณะนี้คุณ
บังควรนัก จำจะออกค้นหาพันเข้าไปหาครอบครัวให้จงได้ ถึงมาตรว่าจะตายในท่ามกลาง
สงครามก็ตามเกิด แม้มิได้ครอบครัวเล่าปี่จะเอาหน้าไปวันหนึ่งใด จูล่งคิดตั้งนั้นแล้ว ก็ขี่ม้า
ฝ่าเข้าไปในท่ามกลางทหารโจโฉกับทหารประมาณสามสิบล้านเห็นชาวเมืองทั้งปวงถูกอาวุธ
บาดเจ็บเป็นอันมาก และเสียงร้องไห้ออชิงคะนองไป จูล่งก็ขี่ม้าเวียนหาครอบครัวของเล่าปี่
พบกันหญิงถูกอาวุธจำนวนมากนอนข่มอยู่ในกองหญ้า จูล่งถามว่า ท่านยังพบนางกำสุญนินางบิณฑุอิน
ทั้งสองบ้างหรือ ก็หญิงจึงบอกว่าบัดนี้ท่านทั้งสองเห็นกองทัพโจโฉจนจะทันเข้า ก็ลงจากเกวียน
อุ้มบุตรหนีปนระวางไปกับชาวเมืองทั้งปวง ข้าพเจ้าจึงควมมาตามไปพ้อถึงเชิงเขาทหารโจโฉคนหนึ่ง
เอาทวนแทงถูกข้าพเจ้าค้มมาลงแล้วชิงเอาม้าไป ข้าพเจ้าเจ็บลำบากเดินไม่ได้จึงหนีซ่อนอยู่
จูล่งให้ทหารคนหนึ่งลงเสียดจากม้าให้อุ้มกันหญิงซึ่งขี่ม้าแล้วจึงบอกว่าท่านรีบออกไปเถิด ถ้าพบเล่าปี่
นายเราจงบอกว่า บัดนี้นางกำสุญนิพลัดไปยังหาพบตัวไม่เราจะสืบเสาะหาให้จงได้จึงจะกลับไป
ถ้าเรามิได้นางกำสุญนิแม้จะเป็นตายประการใดก็มิได้คิดชีวิต จูล่งสั่งแล้วก็ควมมาไป

พอได้ยินเสียงทหารคนหนึ่งร้องทักออกมาว่า จูล่งจะรีบขี่ม้าไปแห่งใด จูล่งได้ยินดังนั้น
ก็ขี่ม้าหยุดไว้ แล้วถามว่าท่านมีผู้ใด ทหารนั้นจึงบอกว่า ข้าพเจ้าเป็นคนขับเกวียนของนางกำสุญนิ
ถูกเกาทัณฑ์ปวยไปมิได้ จูล่งจึงถามว่านางไปอยู่แห่งใด ทหารจึงบอกว่า บัดนี้นางหนีปนไปกับ
ชาวเมืองข้างทิศใต้ จูล่งได้ฟังดังนั้นก็ทั้งทหารทั้งปวงเสียดขี่ม้ารีบตามไปแต่ผู้เดียว พอพบชาวเมือง
ทั้งสองหนีซ่อนอยู่แห่งหนึ่ง จึงถามว่า นางกำสุญนิอยู่ในพวกนี้ด้วยหรือ

นางกำสุญนิได้ยินดังนั้น แลมาเห็นจูล่งก็ค่อยคลายใจ จึงร้องบอกไปว่า ข้าพเจ้า
อยู่นี่ ท่านจงช่วยชีวิตไว้ให้รอด แล้วก็ร้องไห้ จูล่งโจนลงจากหลังม้าขี่ม้าเข้ามาหาแล้วจึงว่า
ซึ่งข้าพเจ้ามิได้ระวางระไวท่านและให้ได้รับความลำบากนั้นโทษข้าพเจ้าผิดนักหนาแล้ว บัดนี้นางบิณฑุอิน
กับอาเต้ผู้บุตรนั้นไปอยู่แห่งใดเล่า นางกำสุญนิจึงบอกว่า ขณะเมื่อลงจากเกวียนเข้าปนระวางกับ
ชาวเมืองหนีมาด้วยกัน ครั้นทหารโจโฉไล่ตีเข้ามาภายหลัง ต่างคนต่างแตกกระจัดกระจายไปมิรู้อา
จะไปแห่งใดเลย

เมื่อพูดกันอยู่นั้น พอทหารโจโฉคนหนึ่งไล่ขับครอบครัวเข้ามา จูล่งได้ยินเสียงร้องไห้
ออชิงคะนองขึ้น จูล่งตกใจโศกขึ้นหลังม้าขี่ม้าเข้าไปเห็นโศกทหารกองหนึ่งประมาณพันเศษจับได้
บิณฑุอินมือกุมมาบนหลังม้า ก็ขี่ม้าควมเข้าไปควมด้วยเสียงอันดัง จะรบด้วยโศก ๆ ขี่ม้าเข้ารบ
ด้วยจูล่งไม่ทันได้เพลงหนึ่ง จูล่งเอาทวนแทงถูกโศกค้มมาตาย แล้วก็แก้มัดบิณฑุอิน ซึ่งได้มาทหาร
สองตัวจึงให้บิณฑุอินและนางกำสุญนิขี่ม้าพาออกมาส่งถึงต้นสะพาน

เดี๋ยวหุ่ยแลเห็นจูล่งมาดังนั้นร้องว่า เหตุใดจูล่งจึงเอาใจออกห่างที่เราไปเข้าด้วย โจโฉ จูล่งจึงร้องว่า ท่านอย่าว่าดังนั้น ซึ่งตัวเรามาซำนี้เพราะเหตุด้วยนางกำธูหยินนางบิษุหยิน ทั้งสองหายไป เราเที่ยวเสาะหาอยู่จึงเข้ามาต่ออายุหลัง ซึ่งเราจะเอาใจออกห่าง ไปอยู่ด้วย โจโฉนั้นหามิได้ เดี่ยวหุ่ยได้ฟังดังนั้นจึงว่า นี่หากันขงขมาออกหนักเบาแก่เราก่อนหาไมตัวท่าน กับเราก็จะได้คิดใจกัน จูล่งจึงถามว่า บัดนี้นายเราอยู่แห่งใดเล่า เดี่ยวหุ่ยจึงบอกว่าพี่เราอยู่ ข้างหลัง ทางไม้ไผ่สนักคอก จูล่งจึงว่าแกบิดักว่า ท่านพานางกำธูหยินไปให้นายเราก่อนเกิด ตัวเราจะกลับไปเที่ยวสืบเสาะหานางบิษุหยินกับเอาเต้าให้ได้ก่อนแล้วจะกลับมา จูล่งก็ควมมา กลับไปพบแยังหัวอินคนทหารประมาณห้าสิบคน ซึ่มาถือทวนเหน็บกระเป๋นสกัดทางจูล่งไว้ จูล่งซำมา เข้ารบกับแยังหัวอินได้เพลงหนึ่งก็เอาทวนแทงถูกแยังหัวอินคนมาดาซทหารทั้งปวงก็แตกหนีไป และ แยังหัวอินคนนี้เป็นคนสนิทของโจโฉ มีกำลังมาก โจโฉรักใคร่ให้ถือกระบี่ชื่อกิเทพเกี่ยม ถ้าจะ หันเหล็กก็คุดหนึ่งว่าหันหยวก

จูล่งได้กระบี่แล้วชักออกดู เห็นอักษรจารึกอยู่ที่รู้ว่ากระบี่เอกของโจโฉ จูล่งเห็น สดสวย แล้วก็ควมมาตีฝ่าเข้าไปหานางบิษุหยินในกองทัพแต่ผู้เดียว มิได้กลัวแก่ความตาย พบครอบครัวชาวเมืองทั้งสองก็ถามหานางบิษุหยินมิได้ขาด คนหนึ่งจึงซำมื่อว่า นางบิษุหยินถูก ทวนที่ขาเตมิได้ อัมมกหนึ่งซำมื่ออยู่ที่ริมฝั่งคึกครนนี้ จูล่งแจ้งดังนั้นก็ควมมารีบไปถึงคึกหลังหนึ่ง ไฟไหมยังแต่ผนัง ก็เข้าไปดูเห็นนางบิษุหยินอ้อมเอาเต้าร้องไห้อยูริมปากบ่อ จูล่งโจนลงจากม้า วิ่งเข้าไปค้ำับแล้วก็ร้องไห้

นางบิษุหยินเห็นจูล่งมาดังนั้นก็คิดใจจึงว่า ท่านมาพบข้าพเจ้าบัดนี้เหมือนหนึ่งเอาชีวิต ลูกข้าพเจ้าไว้ ขอท่านได้มีความกรุณาเอาเอาเต้านี้ไปให้บิดาให้ได้เห็นหน้าหน่อหนึ่งเกิด อันตัวข้าพเจ้านี้ถึงจะตายก็ตามแต่เวรหนหลัง จูล่งจึงว่า ซึ่งท่านได้ความลำบากทั้งนี้ก็เพราะ ข้าพเจ้ารักษาท่านมิได้โทษมิแก่ข้าพเจ้าเป็นซำใหม่ และบัดนี้ข้าพเจ้าคิดคามาพบท่านแล้ว ขอเชิญท่านซำมาเกิด ข้าพเจ้าจะเดินเท้าตีฝ่าทหารทั้งปวงนำหน้าท่านออกไป นางบิษุหยินจึงว่า ท่านอย่าวิตกถึงข้าพเจ้าเลย ตัวข้าพเจ้านี้ป่วยหนักอยู่แล้วเห็นจะมิรอด และบุตรข้าพเจ้านี้จะ รอดชีวิตก็เพราะท่านซึ่งท่านจะลงจากม้านั้นก็เหมือนหนึ่งชีวิตลูกข้าพเจ้านานี้ ท่านจงรีบเอาแต่ ลูกข้าพเจ้าไปเกิด อย่าเป็นห่วงเป็นใยด้วยข้าพเจ้านี้เลย จูล่งจึงว่า ท่านอย่าหนักหน่วงให้ ข้าพเจ้าซำอยู่เลย เชิญซำมาเร็ว ๆ เกิด เสียงทหารโจโฉให้ร้องกระชั้นด้อมเข้ามาใกล้อยู่ แล้ว นางบิษุหยินจึงว่า ท่านเอ็นคุดแล้ว จงรีบพาเอาบุตรข้าพเจ้านี้หนีให้รอดเกิด ตัวข้าพเจ้านี้ จะไปด้วยมิได้ จะมาเป็นห่วงอยู่ด้วยข้าพเจ้านี้ก็จะพากันตายเสียเปล่า แล้วก็เอาลูกส่งให้จูล่ง ๆ ก็มารับ แต่เฝ้าเชิญนางบิษุหยินซำมาสองครั้งสามครั้ง นางบิษุหยินก็มิได้ซำ อ้อมนอนกันอยู่เป็น ซ้ำนาน เสียงทหารโจโฉก็ยิ่งให้ร้องกระชั้นใกล้เข้ามา จูล่งจึงว่า ท่านจะหนักหน่วงอยู่ขณะนี้

ถ้าและทหารใจโดยมาถึงเข้าจะมิพากันรุ่มวายเสียการไปหรือ นางบิษุหยินได้ฟังดังนั้น
ก็เออาเอาเต้าผู้บุตรเลี้ยงเป็นลูกของนางกำฮุหยินมารรยทลวงนั้นวางลงไว้เหนือแผ่นดินต่อหน้า
จูล่ง แล้วก็โจนลงเ็นบ่อน้ำตาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 9

เรื่อง สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า (ตอนที่ 2)

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนบอกลักษณะนิสัยตัวละครได้
5. นักเรียนบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง สามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) จากหนังสือ
 ทัศนสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 81-83

เนื้อเรื่องย่อ จูล่งเอาอาเต๊าซ่อนไว้ในเกราะของตน แล้วตีฝ่าวงล้อมทหารโจโฉไป ด้วย
 ความสามารถในการรบ โจโฉพอใจในฝีมือการรบของจูล่งบอกทหารของตนไม่ให้ฆ่าจูล่ง
 เพราะต้องการได้ไว้เป็นพวก จูล่งขับม้าตีฝ่าวงล้อมทหารโจโฉ และฆ่าทหารเอกของ
 โจโฉตายหลายคน จนมาถึงสะพานที่เดียวหุยคุมทหารทำอุบายลวงกองทัพโจโฉ จึงขอ
 ความช่วยเหลือจากเดียวหุย แล้วพาอาเต๊ามาให้แก่เล่าปี่ ทหารโจโฉตามจูล่งมาถึง
 สะพานก็ไม่กล้าตามไป จนกระทั่งทัพโจโฉตามมาทัน เดียวหุยจึงให้ทหารชักสะพานขึ้น
 แล้วกลับไปหาเล่าปี่ โจโฉสั่งทหารสร้างสะพานคิดตามม้านทัพเล่าปี่ แต่เมื่อโจโฉเห็น
 กองทหารของกวนอูก็เกรงว่าเป็นอุบายจึงสั่งทหารถอยทัพกลับ เมื่อกวนอูมาพบกับเล่าปี่
 เล่าปี่และชงเบ้งต่างก็นำทหารมาสมทบอีกและปรึกษากันให้เล่าปี่ไปตั้งค่ายที่เมืองกังแฮ
 ให้นำกวนอูไปอยู่ที่เมืองแฮเค้า

คำศัพท์ ส่วนวน ได้แก่

จักแหล่ง	=	จวนเจียน หวุดหวิด เกือบ
เส้น	=	มาตราวัดระยะทาง
จัญไร	=	เลวทราม
ภูมิฐาน	=	มั่งคั่ง
ใช้ใบ	=	กางใบแล่นเรือ
ปลาชังอยู่ในดง	=	ไม่มีทางรอดพ้น
เสียดกอยู่ในหลุม	=	หมดหนทางไป
ปล่อยเสือเข้าป่า	=	ไม่ทำร้าย ให้อิสภาพ
ปล่อยปลาลงมหาสมุทร	=	ไม่ทำร้าย ให้อิสภาพ
หนุคิดจัน	=	จนปัญญา หาทางออกไม่ได้

ลักษณะนิสัยตัวละคร

จูล่ง	=	มีฝีมือในการรบ มีความรับผิดชอบหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ มีความจงรักภักดี
เตียวหุย	=	มีสติปัญญา หูเบา ชาดเหตุผล โกรธง่าย
เล่าปี่	=	ห่วงใยราษฎรและรักทหารที่เข้มแข็งกว่าบุตรของตนเอง
โจโฉ	=	ชอบผู้ที่มีความสามารถในการรบ
ซ่งเบ้ง	=	มีสติปัญญา มีความรอบคอบ มองเห็นการณ์ไกล

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

1. แสดงให้เห็นคุณสมบัติของนายทัพ คือนอกจากฉลาดในกลศึกแล้วยังต้อง
ร่วมเป็นร่วมตายกับทหารและเห็นความสำคัญของนายทหารที่เข้มแข็ง
เหนือสิ่งอื่นใด
2. การเสียสละของมนุษย์เป็นหัวหน้า ข่อมเป็นแนวทางให้ผู้ผู้น้อยได้เห็นน้ำใจ
และมีกำลังใจที่จะเสียสละมากขึ้น
3. แสดงให้เห็นคุณสมบัติของนักรบ นอกจากความกล้าหาญแล้วจะต้องมี
ความซื่อตรงและรักษาวาจาสัตย์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำ ภาพสงคราม มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสนทนาอภิปรายเกี่ยวกับภาพสงครามที่ครูนำมา แล้วโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูคิดบัตรคำศัพท์และแถบสำนวนจาก เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายคำศัพท์และสำนวน ครูสรุปความหมายคำศัพท์และสำนวน 2. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า เป็นรายบุคคล คนละข้อความ ๗ บรรทัด 3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน แข่งขันตอบคำถามจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า โดยให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มผลัดกันออกมาเลือกบัตรคำถาม แล้วอ่านคำถามให้เพื่อนฟัง ให้ทุกกลุ่มตอบคำถามลงในบัตรคำตอบที่ครูแจกให้ แล้วครูเฉลยคำตอบ ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับใจความสำคัญจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับ 	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำ ภาพสงคราม มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสนทนาอภิปรายเกี่ยวกับภาพสงครามที่ครูนำมา แล้วโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนอ่านในใจเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า 2. ครูให้นักเรียนร่วมกันค้นหาคำศัพท์และสำนวนจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า แล้วให้นักเรียนออกมาเขียนคำศัพท์และสำนวน พร้อมความหมายบนกระดาน ครูสรุปความหมายคำศัพท์และสำนวน แล้วครูให้นักเรียนทุกคนตั้งคำถามพร้อมคำตอบจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า คนละ 5 คำถาม แล้วครูสุ่มนักเรียนเป็นรายบุคคลออกมาอ่านคำถามของตน ๗ บรรทัด 1 คำถาม พร้อมคำตอบ โดยไม่ให้คำถามซ้ำกัน ครูสรุปเพิ่มเติม 3. ครูสุ่มนักเรียน 2-3 คนออกมาจับใจความสำคัญจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า ครูสรุปเพิ่มเติม แล้วครูสุ่มนักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จาก

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>อาเต้ แล้วให้นักเรียนแต่ละคนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูให้นักเรียนออกมาอภิปรายลักษณะนิสัยของตัวละครจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต้ นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปลักษณะนิสัยของตัวละคร ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>5. ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายข้อคิดที่ได้จากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต้ ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต้</p> <p>2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต้</p> <p>3. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยให้เขียนบรรยายเหตุการณ์ ตอนจูล่งปะทะกับจิงจิ้นและจิงสินสองพี่น้อง</p>	<p>เรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต้ ครูสรุป</p> <p>4. ครูแจกข้อความจากเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต้ 1 ข้อความ ให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อความว่ามีคำศัพท์สำนวนใดที่นักเรียนเข้าใจไม่ชัดเจน และควรรวใช้ด้วยคำในบทที่เข้าใจง่ายและสื่อความหมายเดิม เมื่อนักเรียนได้ข้อคิดที่ต้องการแล้วให้นักเรียนบันทึกไว้ในกระดาษร่าง</p> <p>5. ครูให้นักเรียนทุกคนเรียบเรียงเรื่องราวจากข้อความที่ครูแจกให้โดยใช้ด้วยคำในบทที่นักเรียนคิดไว้ เขียนลงในกระดาษร่างของนักเรียน แล้วให้นักเรียนนำผลงานของตนเองมาแลกเปลี่ยนกันอ่านเพื่อเสนอข้อคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับผลงานของตนเองและของเพื่อน แล้วนำข้อคิดเห็นนั้นมาปรับปรุงผลงานของตน จากนั้นครูให้นักเรียนออกมาเสนอผลงานของตนให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูชื่นชมและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วครูให้นักเรียนคัดลอกข้อความที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วลงในเอกสารข้อความที่ครูแจกให้นำส่งครูตรวจ</p>
<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> สังเกตจากการตอบคำถาม สังเกตจากการร่วมกิจกรรม จากการตรวจแบบฝึกหัด 	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูให้นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงใจความสำคัญเรื่องสามก๊ก ตอนจูล่งฝ่าทัพรับอาเต้ ด้วยภาษาของนักเรียน</p>

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำศัพท์ 2. บัตรคำถาม 3. แถบสำนวน 4. ภาพสังเคราะห์ 	<ol style="list-style-type: none"> 2. ครูให้นักเรียนออกมาพูดเรียบเรียงเรื่องราวตอนที่นักเรียนชอบ ด้วยภาษาของนักเรียนหน้าชั้นเรียน 3. ครูสรุปเพิ่มเติมแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยให้เขียนบรรยายเหตุการณ์ ตอนจูล่งปะทะกับจงจิ้นและจงสินสองพี่น้อง <p><u>การวัดผลและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตั้งเกิดจากการร่วมกิจกรรม 2. ตั้งเกิดจากการรายงานหน้าชั้น 3. จากการตรวจแบบฝึกหัด <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารข้อความจากเรื่องสามก๊ก 2. ภาพสังเคราะห์

สามก๊ก

ตอน จูล่งฝ่าทัพรับอาเต๊า (ตอนที่ 2)

เจ้าพระยาพระคลัง (หน)

จูล่งเห็นดังนั้นก็ร้องไห้ จึงกวาดเอาดินถมบ่อเตี้ยหวังจะมิให้ทหารโจโฉเห็นซำคศพ จึงเอาผ้าห่อตัวอาเต๊าเข้าทำเป็นอุ้งส่วคองลงแล้ว ปลดกระดุมเกราะเสี้ยแหวกออกออก เอาอาเต๊าซ่อนเข้าในเกราะกลัดคุดมั่วตัวไว้แล้วก็เข้ามาชั้นออกมา พบพันเบ่งซึ่งเป็นทหาร รອງโจโฉคุมทหารเดินเท้ากองหนึ่งออกสกัดทางไว้ จูล่งก็เข้ามาเข้ารบด้วยชั้นเบ่งได้สามเพลง ชั้นเบ่งเสี้ยก็ จูล่งแทงด้วยทวนคมมาตายก็รบหักฝ่าออกมา พบกองทัพเตียวคับตั้งสกัดอยู่อีก จึงเข้ามาเข้ารบด้วยเตียวคับได้ลิ้นฟ้าเพลงก็เข้ามาควบนหนี เตียวคับเห็นได้ก็เข้ามาไล่ตามไป จูล่งเข้ามาหนีไปโดยเร็วปะหลุมเก่าแห่งหนึ่งมาข้างค้ำมิทันก็ตกลง เตียวคับได้ก็เข้ามาสะอึก กระโจนมาจะแทงด้วยทวน ขณะนั้นเป็นบุญของอาเต๊าซึ่งจะได้เป็นกษัตริย์ มิควรที่จะตาย ด้วยอาวุธ ก็ให้บันดาลเป็นแสงเพลิงวาวสว่างเป็นเปลวขึ้นจากหลุม เตียวคับเห็นดังนั้นก็ตกใจ ม้านั้นก็ขึ้นชะงักอยู่ จูล่งกระโดดขึ้นจากหลุมหนีไปได้ เตียวคับเห็น ประจักษ์ดังนั้นก็มีอาการที่จะตามแต่มาเอียนและเตียวคีสองคนคุมทหารวิ่งตามร้องมาข้างหลังว่า จูล่งครั้งนี้จะหนีเราทันแล้ว ฝ่ายเจียวเหียบและเจียวหล่าสองคนคุมทหารก้าวสกัดอยู่ข้างหน้า จูล่งก็เข้ามาเข้ารบด้วยทหารทั้งสี่นายเป็นสามารบ และทหารเหล่านั้นก็เข้าล้อมรุมรุ่ม่ง เป็นอสนีมาน จูล่งก็ชักกระบี่ออกไล่ฟันทหารทั้งปวงล้มตายเป็นอันมาก

โจโฉขึ้นอยู่บนเนินเขาเก่งตัน แลลงไปเห็นจูล่งเข้ารบพุ่งตะลุมบอนด้วยทหารทั้งปวง และฝ่าฟันไปมิได้ยอถ้อ จึงถามว่าทหารเล่าเป็นคนนี้ชื่ออะไรชื่ออะไรเข้มแข็งนัก โจโฉของได้ขึ้นโจโฉ ถามก็เข้ามาวิ่งลงมาจากเนินเขาสกัดหน้าจูล่งไว้ แล้วร้องถามว่าท่านนี้ชื่ออะไร จูล่งจึงร้องบอก ว่าเราชื่อเตียวจูล่ง โจโฉของเข้ามากลับไปแจ้งแก่โจโฉ ๆ จึงสรรเสริญว่าทหารคนนี้มีอำนาจ ประดุจเสือ แล้วจึงสั่งให้ไปร้องประกาศว่าอย่าให้ผู้ใดเอาเกาทัณฑ์ยิงจูล่งเลยจะตายเสี้ย จึงช่วยกันล้อมจับเอาเป็นหนีได้ ฝ่ายจูล่งก็เข้ามาไล่ฝ่าฟันทหารทั้งปวงออกมาได้ ด้วยเหตุว่า โจโฉห้ามทหารทั้งปวงมิให้ยิงเกาทัณฑ์ และบุญของอาเต๊าที่จะได้เป็นกษัตริย์นั้นด้วย จึง เผอิญให้จูล่งฆ่านายกองใหญ่เสี้ยได้ถึงสองนาย ทหารเอกห้าสิบคนโลหิตคิดเกราะและข้างม้า ล้วนหนึ่งรอดด้วยน้ำค้ำรั้ง

จูล่งเข้ามาพาอาเต๊าวิ่งมาถึงเนินเขาแห่งหนึ่ง พบจางจิ้นกับจงสินพี่น้อง ซึ่งเป็นทหาร รອງแหว่หัวคู้เข้ามาสกัดหน้าไว้ จูล่งเข้ามาเข้ารบด้วยจางจิ้นจงสินได้สามเพลง แทงเอาจางจิ้น คมมาตาย จูล่งก็เข้ามาวิ่งหนีไป จงสินเข้ามาไล่ตามกระชั้นคืบมาจูล่งส่งไป ชัยบจะแทงด้วยทวน จวนจะได้จะเสี้ยรอมร่อยอยู่ จูล่งเข้ามาหันตัวจะกลับมาก่อสู้ด้วยจงสิน พอดีจางสินไล่กระชั้นชิด

ไปยังตัวไม้กัน ออกจงลินและออกจูล่งจักแหล่งปะทะกันเข้า จูล่งเอาทวนปัตทวนจงลินโดยเร็ว กระเด็นไป จึงชักเอากระเบี้นจงลินถูกศิรระคลอกลงไป ตัวชาคออกคกลงซึกหนึ่ง จงลินชาตใจ คายในกันใจ จูล่งก็ซ้นมารีบหนีไปถึงสะพานเตียงบันเกี่ยว พอไต่ขึ้นเตียงทหารโจโจให้ร้อง ตามมาข้างหลัง กำลังม้าและกำลังจูล่งก็อ่อนลง พอแลเห็นเดิวยหุยยืนอยู่ที่สะพานจึงร้องว่า ครั้งนี้เหลือกำลังข้าพเจ้านัก ท่านช่วยข้าพเจ้าด้วย เดิวยหุยจึงร้องว่า ท่านรีบข้ามสะพาน ไปเสียให้พ้นเกิด ข้าพเจ้าจะสู้เอง จูล่งก็รีบข้ามสะพานไปทางประมาณสองร้อยเส้นก็พบเล่าปี พักอยู่ จูล่งก็ลงจากม้าเข้าไปค้ำน้ำแล้วร้องไห้ เล่าความให้ฟังทุกประการ แล้วว่าข้าพเจ้า ได้แต่เอาเต้านบุตรของท่านหนีมาในเกราะและเมื่อข้าพเจ้าตีหักออกจากที่ล้อมรพ่งกันอยู่กับทหาร โจโจนั้นยังไต่ขึ้นเสียงร้องไห้อยู่ บัดนี้ลงไปนานแล้วมิไต่ขึ้นเสียงร้องไห้ จะเป็นอันตรายเสียก็มีรู้เลย

จูล่งแก่เกราะออก เห็นเอาเต้านอนหลับก็ตีใจจึงว่าแก่เล่าปีว่าบุษของท่านนักหนา บุตรของท่านหาเป็นอันตรายสิ่งใดไม่ แล้วจูล่งอ้อมเอาเต้าส่งให้เล่าปี ๗ รับเอาเอาเต้า แล้วทำเป็นโกรธทิ้งบุตรลงแล้วว่าเพราะอ้ายจัญไรคนเดิวยนี้ จูล่งทหารเอกเราจักแหล่งจะเสียที่แก่ข้าศึก จูล่งเห็นดังนั้นก็ตกใจรีบลุกเข้าไปรีบเอาเอาเต้าไว้ได้แล้วคุกเข่าค้ำน้ำว่าท่านอย่าโกรธแก่บุตรท่านเลย อันตัวข้าพเจ้านี้ถึงจะตายก็จะเอาโลหิตทาแผ่นดินไว้ให้ปรากฏ จะขอสนองคุณท่าน

ฝ่ายขุนเพ่งคุมทหารไล่ติดตามจูล่งมาถึงสะพานเตียงบันเกี่ยว เห็นเดิวยหุยถือทวน ยืนสกัดอยู่ที่ต้นสะพาน แลเห็นผงคลิเท้าน้ำซึ่งทหารเดิวยหุยตีหวังพุ่งคลอบอยู่ในป่า ก็สำคัญว่า ทหารเข้าข่มอยู่เป็นอันมากขี้ม้อขี้มิได้รุกเข้าไป พอโจหยิน ลีเตียน แซ่ห้วเอี๋ยน จักจั้น เดิวยเลี้ยว เดิวยคับ เคาฑู แปดนายคุมทหารตามมากัน เห็นดังนั้นก็คิดว่าขงเบ้งแต่งกลอุบาย ข่มไว้ ก็ชวนกันหยุดอยู่ต้น จึงให้คนรีบไปแจ้งแก่โจโจ ๗ รู้ดังนั้นก็ยกทหารขึ้นมา

เดิวยหุยแลไปเห็นทหารยกมาเป็นอันมาก เห็นลับทงกันมาข้างหลังก็รู้ว่าโจโดยก ตามมาเอง จึงร้องควาออกไปด้วยเสียงอันดังว่า ตัวกูชื่อเดิวยหุย ผู้ใดซึ่งมีฝีมือเข้มแข็ง จงมาสู้กันลองกำลังคูให้ถึงแพและชนะ ทหารโจโจไต่ขึ้นเสียงเดิวยหุยก็ตกใจ ตกตะลึงอยู่ มิได้เข้ารบ เดิวยหุยก็ให้ทหารแก๊งไม้ซึ่งผูกนางม้าออกแล้ว ให้ชักกระดานสะพานเสีย แล้วพาทหารกลับมาหาเล่าปี จึงเล่าเนื้อความให้ฟังทุกประการ เล่าปีจึงว่าอันตัวเจ้ามีฝีมือ กล้าหาญก็จริง แต่กว่าเสียตายทำอุบายมิตลอด ซึ่งเจ้าชักสะพานเสียทั้งนี้ เหมือนจะบอกแก่ โจโจว่าคนม้อขี้หน้าตามมา ถ้าเจ้ามิชักสะพานเสีย โจโจก็จะสำคัญว่าข่มคนไว้ไปมากจะ กลัวอยู่ เล่าปีว่าดังนั้นแล้วก็พาทหารบากกลางถาดจะไปทำฮันจัน

ฝ่ายเดิวยเลี้ยวกับเดิวยคับเคาฑูเห็นเดิวยหุยหนีไปแล้วจึงกลับไปบอกแก่โจโจว่า บัดนี้เดิวยหุยชักสะพานหนีไปแล้ว โจโจได้ฟังดังนั้นจึงว่า เดิวยหุยผู้เดิวยหนาทหารไม่จึงชัก

สะพานหนีเสีย เพราะกลัวเราจะตาม แล้วจึงเกณฑ์ทหารสามพันให้ไปทำสะพานเป็นสามเส้น กำหนดให้แล้วแต่ในเวลาวันเดียวจะรีบข้ามสะพาน มิฉะนั้นจะแก้อะไรได้ ซึ่งท่านจะรีบยกตามเล่าปีไปนั้น ข้าพเจ้ายังคิดเกรงอยู่ เกลือกจะเป็นอุบายของชงเบ้ง อันเดียวหุยจะมีปัญญาความคิดทำกลถึงเพียงนี้ยังไม่เห็นด้วย ขอท่านอย่าเพิ่งทำการล่วงไปก่อน โจโฉจึงว่า อุบายแต่เพียงนี้จะกลัวอะไรนัก ถึงจะยิ่งกว่านี้เราก็ไม่กลัว โจโฉก็รีบยกทหารข้ามสะพานตามไป

ฝ่ายเล่าปีได้ยินเสียงทหารให้ร้องตามมาข้างหลังดังหนึ่งแผ่นดินจะทรุด และมาเห็นดวงคลิพพุ่งตกลงไปในอากาศ จึงว่าเราจะไปบัดนี้ก็มีทะเลขวางหน้าอยู่ ข้างหลังเล่ากองทัพลูกตามาจะทำประการใดดี จึงสั่งให้จูล่งกระเดียดมาอยู่ข้างหลังคอยรับกองทัพซึ่งจะตามมา

ขณะนั้นโจโฉจึงว่าแก่ทหารทั้งปวงว่า เล่าปีครั้งนี้จะมาเหมือนปลาซึ่งอยู่ในถัง เสือกอยู่ในหม้อ ถ้าและจะละเสียให้เล็ดลอดหนีไปได้ บัดนี้ก็มีเหมือนปล่อยเสือเข้าป่า ปล่อยปลาลงในมหาสมุทร ทหารทั้งปวงจงช่วยกันซุ่มกันจับตัวเล่าปีให้จงได้ ทหารทั้งปวงต่างคนต่างรีบขึ้นหน้าซับกันตามไป

ฝ่ายกวนอูซึ่งไป ณ เมืองกังแฮ ได้ทหารหนึ่งลงเรือคุมกลัมาถึงกลางทาง รัระคายไปว่าเล่าปีแตกมาถึงสะพานเตียงบันเกี่ยว ก็ให้ทหารจอดเรือเข้า ณ ทำอันจันทนาการรับขึ้นบนมาสักตัวรับเล่าปี พอเล่าปีแยกไปทางลัดมิได้พบกัน มาถึงเนินเขาแห่งหนึ่งพบกองทัพโจโฉโดยคิดตามเล่าปีมาทางใหญ่ กวนอูก็ขับทหารให้ร้องรับสวนทางขึ้นมา โจโฉเห็นดังนั้นจึงว่า ซึ่งคิดลัดตามเรานั้นก็เห็นจะต้องด้วยกลชงเบ้งจริงเหมือนลิเตียน แล้วก็สั่งให้ทหารถอยกลับลงมา กวนอูก็โล่รพพุ่งติดตามไปทางประมาณร้อยเส้น เห็นทหารโจโฉถอยไปมิได้ครอบ ก็กลับหลังย้อนมาตามทางลัดพบเล่าปีก็มีความยินดี จึงพาไปลงเรือแล้วถามว่า นางบิฮุนหนีพี่สะใภ้ข้าพเจ้าไปอยู่ไหนเล่า เล่าปีจึงบอกเนื้อความแก่กวนอูซึ่งได้รพพุ่งกับโจโฉนั้นว่า นางบิฮุนหนีกระโจนน้ำตายเสียแล้ว จูล่งจึงเอาคัมภีร์มาให้เรา กวนอูได้ฟังดังนั้นก็ทอศโจโฉว่า วันเมื่อไปตามเสด็จพระเจ้าเหี้ยนเต้ ถ้าท่านมิห้ามข้าพเจ้าที่ไหนจะได้ความเดือดร้อนถึงเพียงนี้

เล่าปีจึงว่า ครั้งนั้นตัวพี่อนาคา หากตั้งเป็นญาติฐานมิได้ เหมือนหนูคิดจัน กลัวจะทำการนั้นมิตลอดจึงห้ามเสีย และเมื่อเล่าปีพูดกันกับกวนอูอยู่นั้น พอเล่าปียกกองทัพเรือมาข้ามปากทะเลวันตก เล่าปีได้ยินเสียงโห่ก็ตกใจ จึงแลไปเห็นนายเรือแต่งตัวใส่เสื้อโพกศีรษะด้วยผ้าขาวก็สังเกตเห็นได้ว่าเล่าปี เล่าปีให้ทหารทั้งปวงสงบอยู่ ครั้นเล่าปีมาถึงจอดเรือเข้าค้ำับเล่าปีแล้วร้องให้ ว่าบัดนี้ข้าพเจ้าแจ้งไปว่าท่านเสียทีแก่โจโฉแตกมา ข้าพเจ้าจึงยกกองทัพมาหวังจะช่วยท่าน

เล่าที่มีความยินดี จึงเล่าเนื้อความแต่หลังให้หลานฟังทุกประการ แล้วให้เคลื่อนเรือออกจากท่า พอเห็นเรือรบกองหนึ่งใช้ใบมาข้างทิศตะวันตก เล่าก็ประหลาดใจจึงว่าแก่เล่าปี่ว่า ข้าพเจ้าเกณฑ์ทหารมาครั้งนี้ก็สิ้นเชิง เมืองกังแฮผู้คนที่เบาบางลง บัดนี้เรือรบใช้ใบตามมาเป็นอันมากเห็นจะเป็นทหารของโจโฉ ถ้ามิคั้งนั้นก็จะเป็นทหารจึงชี้ให้ยกมาทำอันตรายเป็นอันคง จะทำกระไรดี ครั้นเรือรบเข้าไปใกล้ เล่าปี่แลไปเห็นธงเบี่ยงนั่งมาข้างหน้าเรือ ชุนเซียนอยู่ที่ท้ายก็มีความยินดี จึงให้ทหารเรียกให้ข้ามฝาออกมาแล้วถามว่า เหตุไฉนท่านคอยล้าหลังอยู่ขณะนี้ ชงเบ้งคำนับแล้วจึงบอกว่า ซึ่งข้าพเจ้าล้าหลังอยู่ เพราะข้าพเจ้าอยู่เกณฑ์คนเพิ่มเติมมาอีกจึงช้า เล่าปี่ได้ฟังดังนั้นก็ให้ใช้ใบแล่นมา จึงปรึกษากับชงเบ้งซึ่งจะคิดอ่านทำการรบพุ่งกับโจโฉสืบไป

ชงเบ้งจึงว่า หัวเมืองปากน้ำเมืองกังแฮนั้น มีค่ายคู่นั่งคงพอจะตั้งอยู่ต่อสู้กับโจโฉได้ขอให้ยกไปอยู่เมืองแฮเค้าปากน้ำเมืองกังแฮเถิด ชาวปลาอาหารกับบริวารเห็นจะไม่ขัดสนแล้วจึงว่าแก่เล่าปี่ว่าท่านจงเร่งกลับไปเมืองกังแฮ ตระเตรียมทหารทั้งปวงให้พร้อมไว้ จะได้ช่วยกันทำการไปข้างหน้า เล่าปี่จึงว่า ซึ่งจะรีบกลับไปตระเตรียมผู้คนที่ชอบอยู่ แต่ข้าพเจ้าคิดว่า จะเชิญท่านไปด้วย ให้ช่วยจัดแจงทหารทั้งปวง แม้เสร็จแล้วจะกลับมาอยู่เมืองแฮเค้าก็ตามเถิด ชงเบ้งเห็นชอบด้วย จึงให้กวนอูคุมทหารห้าพันไปรักษาเมืองแฮเค้าไว้ แล้วก็พาเล่าปี่ไปเมืองกังแฮด้วยเล่าปี่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 10

เรื่อง บทร้อยกรอง ยันของสูงแม่ปองต้องจิต

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจในบทร้อยกรองที่อ่าน
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถอ่านบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนออกเสียงอ่านได้ถูกต้องจังหวะ วรรคตอน และออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์ในบทร้อยกรองได้
3. นักเรียนสรุปสาระสำคัญของบทร้อยกรองที่อ่านได้
4. นักเรียนออกข้อคิดเห็นจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง บทร้อยกรอง ยันของสูงแม่ปองต้องจิต พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเจ้าอยู่หัว จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 117

ที่มาของเรื่อง บทร้อยกรอง ยันของสูงแม่ปองต้องจิต เป็นกลอนจากบทละครเรื่อง ท้าวแสนปม ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเพื่อแสดงคำานานเมืองอุทงทองและประวัติพระเจ้าอุทงทอง ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา

เนื้อเรื่อง บทกลอนที่คัดมาให้อ่านนี้เป็นสารคอบของนางอุษาราชธิดาพระเจ้าไตรศรีที่เขียนใส่หมอนฝากส่งไปให้นายแสนปมซึ่งแท้จริงคือ พระชินเสน โอรสเจ้ากรุงศรีวิชัย ปลอมแปลงมา ในสารคอบนั้นมีใจความว่า

นางรู้สึกแปลกใจที่ชายชาติทหารไม่กล้าแสดงให้ผู้หญิงเห็นว่ารักและต้องการได้นางมาเป็นคู่ครอง ตามธรรมเนียมแล้วคนเราเมื่อได้พบสิ่งที่ถูกต้องใจก็จะต้องพยายามไขว่คว้าสิ่งนั้นมาเป็นของตนให้จงได้ และยิ่งเป็นสตรีที่ดั่งงามมีชาติตระกูลสูงก็ต้องยิ่งใช้ความพยายามเป็นอย่างมากจึงจะได้สมความตั้งใจ

คำศัพท์ ส่วนวน ได้แก่

ลักษณะ	=	จดหมาย
วาทิ	=	คำพูด
มณี	=	แก้วที่มีราคา
ของสูง	=	หญิงสูงศักดิ์
ของตลาด	=	หญิงสามัญ
ภุมริน	=	แมลงงู, ผึ้ง

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง คือ ความพยายามเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูเปิดเพลง "สาส์นรัก" ให้นักเรียนฟัง แล้วครูนำสนทนาเกี่ยวกับเพลง "สาส์นรัก" แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน บทร้อยกรอง "อันของสูงแม่ปองต้องจิต"</p>	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูเปิดเพลง "สาส์นรัก" ให้นักเรียนฟัง แล้วครูนำสนทนาเกี่ยวกับเพลง "สาส์นรัก" แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน บทร้อยกรอง "อันของสูงแม่ปองต้องจิต"</p>
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>1. ครูอธิบายลักษณะการอ่านกลอนสุภาพ โดยชี้แผนภูมิกลอนสุภาพประกอบ แล้วครูอ่านบทร้อยกรอง "อันของสูงแม่ปองต้องจิต" แบบปกติให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอ่านพร้อมๆกัน แล้วให้นักเรียนอ่านเป็นรายบุคคล ครูกล่าวชื่นชมและเสนอแนะการอ่านที่ถูกต้อง</p> <p>2. ครูคิดบัตรคำศัพท์บนกระดาน แล้วให้</p>	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>1. ครูคิดแผนภูมิกลอนสุภาพ ให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียน แล้วครูสรุปและให้นักเรียนอ่าน บทร้อยกรอง "อันของสูงแม่ปองต้องจิต" แบบปกติเป็นรายบุคคล ครูชื่นชมและเสนอแนะการอ่านที่ถูกต้อง แล้วให้นักเรียนอ่านในใจ บทร้อยกรอง "อันของสูงแม่ปองต้องจิต" อีกครั้ง</p>

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนคุยพร้อมๆ กันว่ายังมีคำศัพท์ใดที่นักเรียนไม่เข้าใจ ครูเขียนเพิ่มเติมบนกระดาน</p> <p>3. ครูให้นักเรียนช่วยกันหาความหมายคำศัพท์แล้วให้นักเรียนตอบทีละคน ถ้าคำศัพท์ใดนักเรียนตอบไม่ได้ครูก็เฉลยให้ฟัง</p> <p>4. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายของบทร้อยกรองแต่ละบท ครูสรุป จากนั้นให้นักเรียนบอกสาระสำคัญของบทร้อยกรอง ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>5. ครูให้นักเรียนออกมาบอกข้อคิดเห็นที่ได้จากบทร้อยกรอง "อันของสูงแม้ต้องจืด" ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรอง ครูสรุป</p>	<p>2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนช่วยกันหาความหมายคำศัพท์ที่นักเรียนไม่เข้าใจ แล้วให้นักเรียนตีความความหมายของบทร้อยกรองว่าบทร้อยกรองนี้กล่าวถึงอะไร แล้วให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานของกลุ่มนี้เพื่อนๆ ฟัง ครูแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์</p> <p>3. ครูให้นักเรียนช่วยกันจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง "อันของสูงแม้ต้องจืด" ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูคิดบัตรคำศัพท์แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดหาถ้อยคำที่เข้าใจง่ายกว่าคำศัพท์เดิม เมื่อเลือกใช้ถ้อยคำใดแล้วให้นักเรียนจดบันทึกลงสมุดแบบฝึกหัด</p>
<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของบทร้อยกรองที่อ่าน</p> <p>2. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากบทร้อยกรองที่อ่าน</p> <p>3. ครูสรุปเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนเขียนเรียงความในหัวข้อเรื่อง "ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น"</p>	<p>5. ครูให้นักเรียนทุกคนรวบรวมเนื้อหาสาระของบทร้อยกรองโดยใช้ถ้อยคำที่นักเรียนคิดขึ้นใหม่ แล้วครูให้นักเรียน 5 คน ออกมานำเสนอผลงานของตนเองเพื่อนๆ ฟัง ครูชมเชยแล้วเสริมในส่วนที่ยังบกพร่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้ว ครูให้นักเรียนทุกคนเรียบเรียงเนื้อหาสาระของบทร้อยกรอง ตามที่นักเรียนรวบรวมไว้ด้วยถ้อยคำของนักเรียน เขียนลงในสมุดแบบฝึกหัดนำเสนอครูตรวจ</p>

การสอนด้วยคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการตอบคำถาม 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. จากการตรวจผลงานของนักเรียน <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เทปเพลง "สาส์นรัก" 2. แผนภูมิกลอนสุภาพ 3. บัตรคำศัพท์ 	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมาย คำศัพท์ ส่วนหนึ่งของบทร้อยกรองที่อ่าน 2. ครูให้นักเรียนออกมาถอดความ บท ร้อยกรองที่เรียนเป็นร้อยแก้วด้วยสำนวนของ นักเรียนหน้าชั้นเรียน 3. ครูสรุปเพิ่มเติมแล้วให้นักเรียนเขียน เรียงความในหัวข้อเรื่อง "ความพยายาม อยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น" <p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการตอบคำถาม 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. จากการตรวจผลงาน <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เทปเพลง "สาส์นรัก" 2. แผนภูมิกลอนสุภาพ 3. บัตรคำศัพท์

อันของสูงแม้ปองต้องจิต

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในลักษณะนั้นว่าน่าประหลาด
เหตุใดจนยอที่อรورا
เห็นแก้วแวววันที่จับจิต
เมื่อไม่เอื้อมจะได้อ่างไรมี
อันของสูงแม้ปองต้องจิต
มิใช่ของตลาดที่อาจซื้อ
ไมคึดสอยมัวคอยดอกไม้ร่วง
คุณคุ้มรินเทียวรินคณ

เป็นเชื้อชาตินี้กรบถันกล้า
ฤจะกล้าแต่เพียงวาทิ
โยไมคึดอาจเอื้อมเ็นถึงที่
อันมิฤจะไล่ตไปถึงมือ
ถ้าไมคึดเป็นปายจะได้ฤ
ฤแห่งยอถือได้โดยไมยอม
คงชวดดวงบุปผชาติสะอาคณม
จึงได้ออมอบกลิ่นธมาลี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 11

เรื่อง บทร้อยกรอง ๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง (คาบที่ 1) เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคำประพันธ์ประเภทฉันท
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทร้อยกรองที่อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนอ่านออกเสียงได้ถูกต้องจังหวะ วรรคตอน และออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนบอกลักษณะฉันทวิเชียรฉันทได้
3. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์และความหมายบทร้อยกรองที่อ่านได้
4. นักเรียนบอกสาระสำคัญของบทร้อยกรองที่อ่านได้
5. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง บทร้อยกรอง ๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง ของนายชิต บุรทัต จากหนังสือกนกสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 122 มีเนื้อเรื่องย่อดังนี้

ผู้เขียนพรรณนาธรรมชาติชายทะเลเวลาเย็น และได้แสดงรายละเอียดของท้องฟ้า ต้นไม้ นก พันไม้ และคลื่นลม นั้นช่างเป็นธรรมชาติที่งดงามและน่ามอง ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ

คำศัพท์ สำนวน ได้แก่

ทิวผพร	=	ท้องฟ้า
นภา	=	ท้องฟ้า
พิสุทธ์	=	บริสุทธิ์
สุภา	=	ความงาม
ศศิธร	=	ดวงจันทร์
มณ	=	ใจ

รุกข์	=	ต้นไม้
พฤษภ	=	ต้นไม้
ทุม	=	พุ่มไม้
มุช	=	หน้า

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง คือ

ความงามของธรรมชาติ นอกจากจะมีความสวยงามแล้ว ยังทำให้เกิดความ
เพลิดเพลินใจ และให้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอยความ
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพชายหาด มาให้นักเรียนดูและนำ นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับภาพชายหาด แล้วครู โยงเข้าสู่บทเรียน บทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง"</p>	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพชายหาด มาให้นักเรียนดูและนำ นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับภาพชายหาด แล้วครู โยงเข้าสู่บทเรียน บทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง"</p>
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>1. ครูอธิบายลักษณะอินทรวีเชียรฉันท์ โดยใช้แผนภูมิประกอบ และชี้ถาดนักเรียน แล้วครูสรุป</p> <p>2. ครูเปิดเทปการอ่านอินทรวีเชียรฉันท์ จากบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเล แห่งหนึ่ง" ให้นักเรียนฟัง แล้วครูอธิบายการ อ่านอินทรวีเชียรฉันท์ ให้นักเรียนฟัง แล้วให้ นักเรียนอ่านเป็นรายบุคคล คนละ 1 บท</p>	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>1. ครูนำบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชาย ทะเลแห่งหนึ่ง" มาเป็นตัวอย่าง 1-2 บทให้นักเรียน สังเกตลักษณะคำประพันธ์ แล้วให้นักเรียนบอก ชนิดของคำประพันธ์ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม โดยใช้แผนภูมิด้านลักษณะ แล้วครูนำเทปการ อ่านอินทรวีเชียรฉันท์ จากบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" แล้วให้ นักเรียนสังเกตการอ่านอินทรวีเชียรฉันท์</p>

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>ครูกล่าวติชมและเสนอแนะการอ่านที่ถูกต้อง</p> <p>3. ครูติดบัตรคำศัพท์แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมาย คำศัพท์ใดนักเรียนบอกไม่ได้ ครูเฉลยให้นักเรียนฟัง</p> <p>4. ครูอธิบายความหมายบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" บทแรก ให้นักเรียนฟังเป็นตัวอย่าง แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน ให้อธิบายความหมาย ของบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" กลุ่มละ 2 บท โดยให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน ครูสรุปเพิ่มเติม จากนั้นให้นักเรียนบอกสาระสำคัญของบทร้อยกรอง ครูสรุป</p> <p>5. ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเกี่ยวกับบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ตอนที่เรียน ลงสมุดแบบฝึกหัด แล้วครูให้นักเรียน 2-3 คนออกมารายงานหน้าชั้น ครูสรุป</p> <p>6. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทร้อยกรอง ตอนที่เรียน ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะคำประพันธ์อินทรวีเชียรฉันทน์</p>	<p>แล้วให้นักเรียนอ่านตามพร้อมๆ กัน จากนั้นครูให้นักเรียนอ่านเป็นรายบุคคล ครูกล่าวติชมและเสนอแนะการอ่านที่ถูกต้อง</p> <p>2. ครูให้นักเรียนเล่นเกมทายคำศัพท์โดยแบ่งนักเรียน เป็น 2 ฝ่ายให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละฝ่ายผลัดกันออกมานิพนธ์คำศัพท์ ที่ครูเตรียมไว้ครูให้เพื่อนคู่แล้วบอกความหมายถ้าบอกถูกได้ 1 คะแนน ฝ่ายที่ได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ ครูติชมและอธิบายเพิ่มเติม แล้วครูให้นักเรียนเป็นรายบุคคล ถอดคำประพันธ์บทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" กลุ่มละ 2 บท แล้วครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>3. ครูให้นักเรียนช่วยกันจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" แล้วครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูให้นักเรียนจับคู่กันแล้วให้ดูคำศัพท์ในบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ที่นักเรียนอ่านว่าคำศัพท์ควรใช้ถ้อยคำใหม่เพื่อให้ได้ใจความที่เข้าใจง่ายขึ้น แต่ยังคงสื่อความหมายเดิม ให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันคิด โดยครูคอยให้คำแนะนำ เมื่อนักเรียนได้ถ้อยคำที่ต้องการแล้วให้นักับทักไว้</p> <p>5. ครูให้นักเรียนทุกคนเรียบเรียงเรื่องราวบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" โดยใช้ถ้อยคำใหม่ที่นักเรียนคิดไว้ ด้วยสำนวน</p>

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>2. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของบทหรือกรอนตอนทีเรียน</p> <p>3. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดเห็นทีได้จากบทหรือกรอนตอนทีเรียน</p> <p>4. ครูสรุปเพิ่มเติม และให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง จากภาพทีครูกำหนดคำให้</p>	<p>ของนักเรียนเอง แล้วครูส่งนักเรียนประมาณ 5-6 คน ออกมารายงานหน้าชั้นให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูติชมและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ จากนั้น ให้นักเรียนทุกคนคัดลอกเรื่องราวจาก บทหรือกรอน "๗ หากทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ตามทีนักเรียนเรียบเรียงและแก้ไขปรับปรุงแล้วลงในสมุดแบบฝึกหัดส่งครูตรวจ</p>
<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการตั้งใจเรียน 2. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น 3. สังเกตจากการตอบคำถาม 4. จากการตรวจแบบฝึกหัด 	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมาย คำศัพท์ของบทหรือกรอนตอนทีเรียน 2. ครูให้นักเรียนถอดความ บทหรือกรอน ตั้งแต่ "ครินฯ คะครันครัน ถึง ทะลุฝั่งกระทั่งถึง" เป็นร้อยแก้วด้วยสำนวนของนักเรียน ลงในสมุดแบบฝึกหัดนำส่งครูตรวจ (ถ้าทำไม่เสร็จให้นำกลับไปทำที่บ้านแล้วนำส่งภายหลัง)
<p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนภูมิต้นหลัก 2. เทปการอ่านอินทรวีเชียรฉันท 3. บัตรคำศัพท์ 	<ol style="list-style-type: none"> 3. ครูให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง จากภาพทีกำหนด <p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากความตั้งใจเรียน 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น 4. จากการตรวจแบบฝึกหัด

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
	<p><u>สื่อการเรียนรู้การสอน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. แผนภูมิชั้นหลักเกณฑ์ 2. เทปการอ่านอินทรวีเชียรฉันทน์ 3. บัตรคำศัพท์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง

ชิต บุรทัต

อินทรวีเชียรฉันทน์

สายลมพัดเย็นยาม	ขณะข้ามกิมัพร
เข้าภาคภาคตอน	ทิศตกก็รำไร
รอน ๆ และอ่อนแสง	นภาแดงสีแปลงไป
เป็นครามอร่ามใส	ส่ายสาดพิศทุกซี้
เรือ ๆ ๗ เมื่อรัต	ติจะฉลัดก็พลันมี
มีดงามิซ้าก็	ศศิธรจะจรแทน
ริว ๆ รั้วเรื่อย	ระยะเง้อยณะฉิวแสน
เย็นกายสบายแดน	มณะด้วยระรวยสม
วิก ๆ กระดิกทุก	ทุมะรุกข์ระเริงรมย์
ใบก้านตระการชม	พิศะช้อลลอคัน
โร ๆ ไสวร้อน	จระว่อนวิศพรพ
เหนือพฤษะไพรมัน	มูระเพื่อจะเมือวัง
ครืน ๆ คะครืนครืน	ชละลั่นลั่นคัง
โดยทางทะเลฝั่ง	สรคลั่นคะเครงโครม
ลิว ๆ ละลอกปราศ	ประทะหาดและสาดโซม
ซัดทอยทยอยโถม	ทะเลฝั่งกระทั้งถึง
แท้อธรรมชาติงาม	พิศะขามจะย่ำฟิง
เฟื่องภาพนิค่างิง	ละกัณานิยมตาม

แผนการสอนที่ 12

เรื่อง บทร้อยกรอง ๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง (คาบที่ ๒) เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจในบทร้อยกรองที่อ่าน
2. เพื่อให้ นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนอ่านคำประพันธ์อินทรวีเชียรฉันท์ได้
2. นักเรียนบอกความหมายคำศัพท์ในบทร้อยกรองที่อ่านได้
3. นักเรียนตีความบทร้อยกรองที่อ่านได้
4. นักเรียนสรุปใจความสำคัญของบทร้อยกรองที่อ่านได้
5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรองที่อ่านได้
6. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้

เนื้อเรื่อง

เรื่อง บทร้อยกรอง ๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง ของนายชิต บุรทัต จากหนังสือกษัตริย์สัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 122-123 มีใจความว่า

ขณะที่ผู้เขียนยืนชมธรรมชาติ ๗ หาดทรายชายทะเลในเวลาใกล้ค่ำ ก็ฝักความคิดเกี่ยวกับทะเลอันเป็นทรัพยากรที่มีค่าของเมืองไทย เป็นแหล่งให้คนไทยได้ประกอบอาชีพต่างๆ สมควรที่ชาวไทยจะช่วยกันพิทักษ์รักษาไว้ชั่วนิรันดร์

คำศัพท์ สำนวน ได้แก่

ประจักษ์	=	ปรากฏชัด
พิเคราะห์	=	พิจารณาอย่างละเอียด
ไพศาล	=	กว้างใหญ่
อาฉิม	=	แอมอง

สินธุ์	=	แม่น้ำ
มัจฉา	=	ปลา
ยุกก	=	น้ำ
พินิจกรรม	=	การค้าขาย
อนันต์	=	มากมาย
ฉิ	=	แม่
สมรรถ	=	ความสามารถ
สถาวร	=	มั่นคง
คณนา	=	การนับ
โศก	=	แผ่นดิน

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง คือ

1. ธรรมชาติทำให้เกิดอาชีพต่างๆได้และทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ
2. เป็นการปลูกฝังให้เกิดความรักและความห่วงแหนแผ่นดินอันเป็นที่พยากรธรรมชาติที่มีค่ายิ่ง

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพหาดทราย และภาพการประกอบอาชีพทางทะเล มาให้นักเรียนดู แล้วนำสนทนาเกี่ยวกับภาพทั้ง 2 ภาพ แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน บทร้อยกรอง</p> <p>"๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง"</p>	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพหาดทรายและภาพการประกอบอาชีพทางทะเล มาให้นักเรียนดู แล้วนำสนทนาเกี่ยวกับภาพทั้ง 2 ภาพ แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน บทร้อยกรอง</p> <p>"๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง"</p>

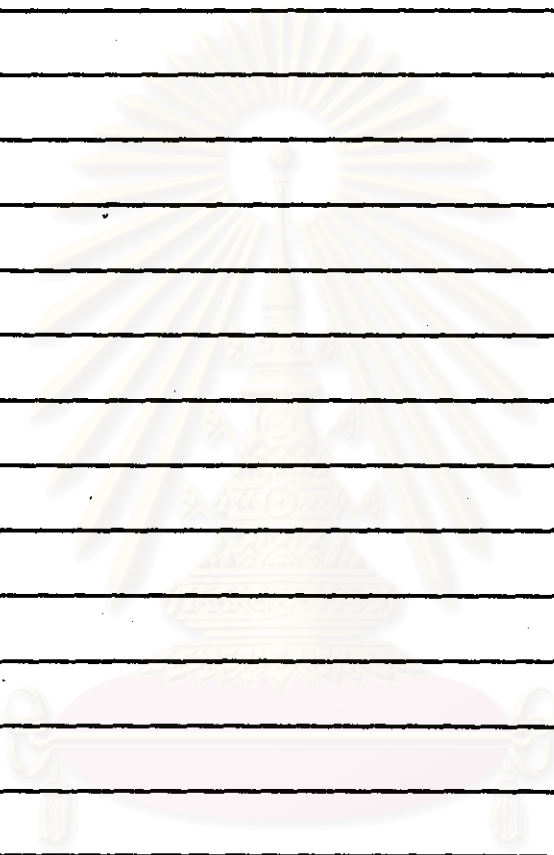

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูคิดบัตรคำศัพท์จาก บทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" บนกระดาน 10 บัตรคำ ให้นักเรียนค้นหาความหมายคำศัพท์ แล้วส่งนักเรียนออกมาเขียนความหมายคำศัพท์ บนกระดาน แล้วครูสรุปความหมายคำศัพท์ 2. ครูอ่านอินทรวีเชียรฉันท์จากบทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ให้นักเรียนฟัง 3 บท แล้วส่งนักเรียนอ่านบทร้อยกรอง เป็นรายบุคคล คนละ 3บท จนจบบทร้อยกรอง 3. ครูให้นักเรียนช่วยกันตีความบทร้อยกรอง ที่อ่านแต่ละบท และอธิบายความหมายของ บทร้อยกรองที่อ่าน ครูสรุปเพิ่มเติม 4. ครูให้นักเรียนทุกคนจับใจความสำคัญของ บทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" และบันทึกลงสมุดแบบฝึกหัด แล้วครูส่งนักเรียน โดยการจับฉลากชื่อนักเรียน ประมาณ 5 คน ออกมาบอกใจความสำคัญของบทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน ครูชื่นชมและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ 5. ครูส่งนักเรียนขึ้นมาออกข้อคิดที่ได้จาก บทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ครูร่วมเสนอข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรอง ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" 	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนที่อ่านอินทรวีเชียรฉันท์ได้ออกมาอ่านอินทรวีเชียรฉันท์จาก บทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ให้เพื่อน ๆ ฟัง 2 บท ครูชมเชยแล้วครูอ่านให้นักเรียนฟัง อีก 3 บท แล้วส่งนักเรียนโดยการจับฉลากชื่อนักเรียน อ่านคนละ 2 บท จนจบบทร้อยกรอง แล้วให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจอีกครั้ง 2. ครูแจกบัตรคำศัพท์จากบทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ให้นักเรียนคนละ 1 บัตรคำ โดยการส่งนักเรียน แล้วให้นักเรียนออกมาบอกความหมายคำศัพท์และคิดบัตรคำศัพท์ที่ครูแจกให้บนกระดาน คำศัพท์ที่นักเรียนบอกไม่ได้ ครูให้นักเรียนคนอื่น ๆ บอกแทน ถ้าไม่มีใครบอกความหมายได้ ครูบอกความหมายคำศัพท์นั้นให้นักเรียนฟัง แล้วครูส่งนักเรียน บอกสาระสำคัญของบทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ครูสรุปเพิ่มเติม 3. ครูส่งนักเรียนโดยการจับฉลากชื่อนักเรียน ประมาณ 2-3 คน จับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ครูสรุป แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรอง "๗ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ครูสรุปเพิ่มเติม แล้วส่งนักเรียน 2-3 คนออกมา

การสอนตามคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
<p>6. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง <p>"๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง"</p> 2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" 3. ให้นักเรียนเขียนเรียงความแสดงความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง <p>"เมืองไทยเรานี้แสนดีนักหนา"</p> 	<p>พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม และแบ่งบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ให้นักเรียนถอดคำประพันธ์ กลุ่มละ 3 บท โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดูบทร้อยกรองที่ได้รับว่ามีคำศัพท์หรือสำนวนใดที่ควรใช้ถ้อยคำใหม่ที่เข้าใจง่ายกว่าแต่ยังคงสื่อความหมายเดิม แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิด เมื่อได้คำที่ต้องการแล้วให้นักเรียนจดบันทึกไว้ในกระดาษร่าง</p> <p>5. ครูให้นักเรียนทุกคนเรียบเรียงเรื่องราวจากบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ตามที่นักเรียนได้รับโดยใช้ถ้อยคำใหม่ที่นักเรียนคิดไว้ แล้วให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมา</p>
<p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตการร่วมกิจกรรม 2. สังเกตการพูดรายงานหน้าชั้น 3. จากการตรวจผลงาน 	<p>เสนอผลงานของกลุ่มตนให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูชื่นชมและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วครูให้นักเรียนทุกคนคัดลอกเรื่องราวจากบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" ตามที่นักเรียนได้เรียบเรียงและปรับปรุงแก้ไขแล้วลงในสมุดแบบฝึกหัด แล้วนำส่งครูตรวจ</p>
<p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำศัพท์ 2. ฉลากชื่อนักเรียน 3. ภาพนาคทราย 4. ภาพการประกอบอาชีพทางทะเล 	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายคำศัพท์ของบทร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง"

การสนทนาคู่มือครู	การสอนโดยการฝึกการถอดความ
	<p>2. ครูให้นักเรียนออกมาถอดความ บท ร้อยกรอง "๗ นาคทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง" เป็นร้อยแก้ว ด้วยภาษาของนักเรียน หน้า ชั้นเรียน</p> <p>3. ครูสรุปเพิ่มเติมแล้วให้นักเรียนเขียน เรียงความแสดงความคิดเห็น ในหัวข้อเรื่อง "เมืองไทยเรานี้แสนดีนักหนา"</p> <p><u>การวัดและการประเมินผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตั้งเกิดจากการร่วมกิจกรรม 2. ตั้งเกิดจากการพูดรายงานหน้าชั้น 3. จากการตรวจผลงาน <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำศัพท์ 2. ฉลากชื่อนักเรียน 3. ภาพนาคทราย 4. ภาพการประกอบอาชีพทางทะเล

แบบฝึกหัด ให้นักเรียนเขียนเรียงความแสดงความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง
"เมืองไทยเราในสายตาคนต่างชาติ"

Blank lined area for writing the composition.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หาดทรายชายทะเลแห่งหนึ่ง
(ตอนที่ ๒)

ชิต บุรทัต

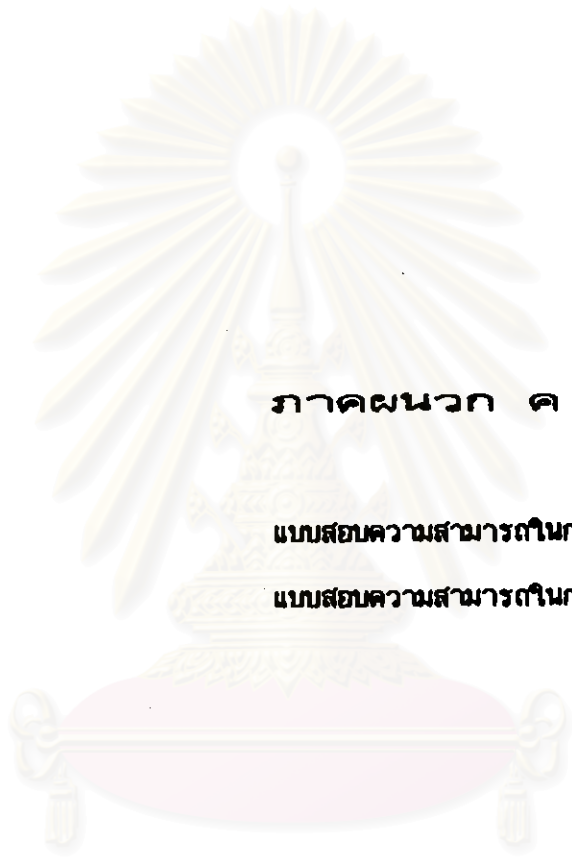
อินทรวีเชียรฉันทน์

ดูยี่น ๗ พันทราย	เฉพาะชายทะเลงาม
ชมเพลินก็ปลั่งความ	คริครนหนักประจักษ์มา
เมื่อมองกะคลองเนตร	พิเคราะห์เขตอาณา
ของไทยสีฟ้า-	ลยะรอบประกอบชล
โน้น ๗ น้ะยาวกว้าง	๗ ระหว่างทะเลวน
น้ำเขียวและเขียวกล	กะจะคำแสดงสี
นั้น ๗ น้ะขอบง	ไปประมงประมาณี
ต้นคาบฮาซี-	วะเพราะปลาแหลอะจิม
เรือใบกระไลค่อง	ละเลาะล่องชะลอสินธุ์
โฉบมาแลหากิน	ก็จะเกี่ยวกษัมจดา
ใคร ๗ ฝืนนิก	คตลิลละเอียตมา
พบเข้าก็เปล้าคา	จจะมีตมิมิตัน
เห็นภาพทะเลแสน	คู่จะแผ่นอุกกอัน
ปราศฝั่งบ่ฝืน	บทิจารพาไกล
เห็นภาพทมิฬย์กรรม	กลธรรมตาไป
ตามถิ่นและทางใคร	จะถนัดสมรรถทำ
หากใช้พินิจชอบ	วิเคราะห์รอบจะครอบงำ
นึกถึงประเทศน้ำ	นยะแนว ๗ แนวหมาย
โลกเราตีเข้ายุท	ธะมิหุขุมิหยังอนวาย
บุคคลและแคว้นหลาย	ตะละล้วนจะปร่วมกัน
หากที่กระทำกัน	และถวิลจะแย่งกัน
ทุกยุคและทุกวัน	ผิวิจารณ์จะตื่นตน
ว่าอ้าไผทแผ่น	ภพะแดนอุกกชล
ทั้งใหญ่และกว้างขด	เฉพาะเนตรถนัดเห็น

ของไถยนะ - ของไทย	และก็ไถยนะ - ไทยเป็น
เจ้าของและนำเพ็ญ	จะพิทักษ์จะรักษา
ในถิ่นอุทกภัย	สถิตันศรบรรดา
สิ้นชนจะคดณา	เมิสุดอนสุสรณ์
แผ่นน้ำ ๗ เบื้องหน้า	อุมาภาอะอากร
เกิดเกิดศดาวร	ชิวะเรานิรันครแล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แบบสอบความสามารถในการพูดภาษาไทย

แบบสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบความสามารถในการพูดภาษาไทย

คำชี้แจง แบบสอบความสามารถในการพูดภาษาไทยมี 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสอบความสามารถในการพูดแสดงความคิดเห็น
โดยให้นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง
"บทบาทของเยาวชนไทยในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย"
กำหนดเวลาในการพูด 5 นาที

ชุดที่ 2 แบบสอบความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง
โดยให้นักเรียนพูดเล่าเรื่องในหัวข้อเรื่อง
"ความภาคภูมิใจของข้าพเจ้า"
กำหนดเวลาในการพูด 5 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทย

คำชี้แจง 1. แบบสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยมี 3 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสอบความสามารถในการเขียนเรียงความ

ชุดที่ 2 แบบสอบความสามารถในการเขียนบรรยายภาพ

ชุดที่ 3 แบบสอบความสามารถในการเขียนอธิบายข้อความ

2. กำหนดเวลาที่ใช้ในการเขียนทั้ง 3 ชุด เป็นเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

การคำนวณทางสถิติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 คะแนนการตรวจการพูดภาษาไทยระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย

คนที่	X ผู้วิจัย	Y ผู้ช่วยผู้วิจัย	X^2	Y^2	XY
1	79	79	6241	6241	6241
2	81	79	6561	6241	6399
3	80	81	6400	6561	6480
4	75	78	5625	6084	5850
5	83	83	6889	6889	6889
6	77	78	5929	6084	6006
7	76	75	5776	5625	5700
8	80	78	6400	6084	6240
9	85	87	7225	7569	7385
10	77	76	5929	5776	5852
	$\Sigma X = 793$	$\Sigma Y = 794$	$\Sigma X^2 = 62975$	$\Sigma Y^2 = 63154$	$\Sigma XY = 63052$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การหาค่าความสัมพันธ์ของการตรวจให้คะแนนการพูดภาษาไทยระหว่างผู้วิจัย
และผู้ช่วยผู้วิจัย

$$\begin{aligned}
 r_{xy} &= \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \\
 &= \frac{10 \times 63052 - 629842}{\sqrt{(10 \times 62975 - (793)^2)(10 \times 63154 - (794)^2)}} \\
 &= \frac{630520 - 629642}{\sqrt{(629750 - 628849)(631540 - 630436)}} \\
 &= \frac{878}{\sqrt{901 \times 1104}} \\
 &= \frac{878}{\sqrt{994704}} \\
 &= \frac{878}{997.348} \\
 &= .88
 \end{aligned}$$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 คะแนนการตรวจการเขียนภาษาไทยระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย

คนที่	X ผู้วิจัย	Y ผู้ช่วยผู้วิจัย	X^2	Y^2	XY
1	49	47	2401	2209	2303
2	46	47	2116	2209	2162
3	46	46	2116	2116	2116
4	43	45	1849	2025	1935
5	47	48	2209	2304	2256
6	47	47	2209	2209	2209
7	45	45	2025	2025	2025
8	49	48	2401	2304	2352
9	49	49	2401	2401	2401
10	46	46	2116	2116	2116
	$\Sigma X = 467$	$\Sigma Y = 468$	$\Sigma X^2 = 21843$	$\Sigma Y^2 = 21918$	$\Sigma XY = 21875$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การหาค่าความสัมพันธ์ของการตรวจให้คะแนนการเขียนภาษาไทยระหว่างผู้วิจัย
และผู้ช่วยผู้วิจัย

$$\begin{aligned}
 r_{xy} &= \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \\
 &= \frac{10 \times 21875 - 218556}{\sqrt{(10 \times 21843 - (467)^2)(10 \times 21918 - (468)^2)}} \\
 &= \frac{218750 - 213556}{\sqrt{(218430 - 218089)(219180 - 219024)}} \\
 &= \frac{194}{\sqrt{341 \times 141}} \\
 &= \frac{194}{\sqrt{48081}} \\
 &= \frac{194}{230.642} \\
 &= .84
 \end{aligned}$$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดสอบค่าที (t-test) คะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(N_1 - 1)S_1^2 + (N_2 - 2)S_2^2}{N_1 + N_2 - 2}\right)\left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2}\right)}} \\
 &= \frac{38.25 - 37.30}{\sqrt{\left(\frac{(28 - 1)13.579 + (30 - 1)18.839}{28 + 30 - 2}\right)\left(\frac{1}{28} + \frac{1}{30}\right)}} \\
 &= \frac{0.95}{\sqrt{\left(\frac{(366.633 + 546.331)}{56}\right)\left(\frac{2}{58}\right)}} \\
 &= \frac{0.95}{\sqrt{\left(\frac{912.964}{56}\right)\left(\frac{2}{58}\right)}} \\
 &= \frac{0.95}{\sqrt{(16.302)(0.034)}} \\
 &= \frac{0.95}{\sqrt{0.5542}} \\
 &= \frac{0.95}{0.774} \\
 &= 1.276
 \end{aligned}$$

การทดสอบค่าที (t-test) คะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(N_1 - 1)S_1^2 + (N_2 - 1)S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \right) \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}} \\
 &= \frac{65.39 - 58.53}{\sqrt{\left(\frac{(28 - 1)54.83 + (30 - 1)59.35}{28 + 30 - 2} \right) \left(\frac{1}{28} + \frac{1}{30} \right)}} \\
 &= \frac{6.68}{\sqrt{\left(\frac{1480.41 + 1721.15}{56} \right) \left(\frac{2}{58} \right)}} \\
 &= \frac{6.68}{\sqrt{\left(\frac{3201.56}{56} \right) \left(\frac{2}{58} \right)}} \\
 &= \frac{6.68}{\sqrt{(57.171)(0.034)}} \\
 &= \frac{6.68}{\sqrt{1.944}} \\
 &= \frac{6.68}{1.39} \\
 &= 4.935
 \end{aligned}$$

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดสอบค่าที (t-test) คำนวณความสามารถในการเขียนภาษาไทยระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(N_1 - 1)S_1^2 + (N_2 - 2)S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \right) \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}} \\
 &= \frac{39.11 - 36.08}{\sqrt{\left(\frac{(28 - 1)21.56 + (30 - 1)9.46}{28 + 30 - 2} \right) \left(\frac{1}{28} + \frac{1}{30} \right)}} \\
 &= \frac{3.03}{\sqrt{\left(\frac{(582.12 + 274.34)}{56} \right) \left(\frac{2}{58} \right)}} \\
 &= \frac{3.06}{\sqrt{\left(\frac{856.55}{56} \right) \left(\frac{2}{58} \right)}} \\
 &= \frac{3.03}{\sqrt{(15.296)(0.034)}} \\
 &= \frac{3.03}{\sqrt{0.541}} \\
 &= \frac{3.03}{0.74} \\
 &= 4.085
 \end{aligned}$$

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอำไพ บุญสร้าง เกิดวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2499 สำเร็จการศึกษา
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน ปีการศึกษา 2522 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตที่จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2537 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียน
ท้ายหาด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย